

MESURES DE PRECAUCIO

Al front d'Aragó, i com a mesures de precaució contra possibles atacs amb gasos, han rebut gran nombre de carretes protectores. Vegeu DURRUTI amb una d'elles (Universal)

La posició de Léon Blum sobre la situació d'Espanya origina una important escissió socialista

Paris, 23. — El desacord que es manifesta en el si del Partit Socialista, en allò relatiu a la política de no intervenció en els afers d'Espanya s'ha fet patent en dimarts, avui, el cap socialista parisenc Jean Zyromsky les seves funcions de diri-

gent de la Federació Socialista del Sena. Zyromsky, que ha estat recentment a Espanya, sobretot a Madrid i Barcelona, ha pres aquesta decisió amb el fi de remarcar la seva oposició formal a la política seguida per Léon Blum.

Zyromsky defensa una política molt semblant a la del Partit Comunista, el qual, com se sap, demana l'abandonament de l'embargament de les armes i municions per al Govern espanyol.

El desacord que oposa Zyromsky i

la majoria del Partit Socialista pot tenir repercussions polítiques importants en el si dels partits del Front Popular, puix que el cap de la Federació Socialista del Sena té molta influència entre els socialistes de París. La Comissió administrativa

del Partit Socialista s'ha reunit urgentment per tal d'examinar la situació que crea la dimissió de Zyromsky. Sembla que la majoria de la Comissió és favorable a la política de Léon Blum, al qual renovarà el seu ajut.

"ESTIC DISPOSAT A DECLARAR SOTA JURAMENT..."

Aparells alemanys "Junkers", pilotats per aviadors alemanys, bombarden Madrid

Madrid, 23. — El «News Chronicle» publica una informació del seu enviat a Sevilla, Arthur Koessler, sobre la presència d'aviadors alemanys a la capital andalusa. Dementida oficialment aquesta informació, Koessler ha estat interrogat per un redactor de «Nouvelles Alle-

magnes». Koessler ha dit que està disposat a declarar, sota jurament davant de qualsevol tribunal, que el dia 23 d'agost, cap allà a dos quarts de dues de la tarda, va veure asseguts a l'habitacle d'Hotel Cristina de Sevilla quatre homes amb uniforme d'aviadors espanyols, que llegien pe-

riòdics alemanys i parlaven en alemany.

Un d'ells —afegí— va venir cap a mi, es presentà com a von Bernhard i em va demanar els papers. El cap de recepció de l'hotel em confirmà que, com a oficial espanyol, aquell senyor tenia dret a preguntar la meua identitat.

Vaig veure, amb el general Queipo de Llano, el general Cuesta i un pilot anomenat Henrich von Hauptner, que vestia uniforme d'aviador espanyol. Aquest parlava una barreja d'espanyol i francès.

Afegeix que ningú no ha negat la participació d'avions alemanys de

bombardig. Vegi's el número del 24 d'agost de la «Tarde» de Vigo.

Publica el següent títol: «Los Junkers nacionales bombardearon intensamente Getafe».

Sobre aparells Junkers alemanys s'han esborrat les insígnies i al seu lloc s'ha pintat una espècie de X sense número.

Al principi es portaven els avions

en peces per mar, via Lisboa. Es muntaven part a Vigo i a Elva (Portugal) per especialistes espanyols.

(Passa a la pàgina 2)

La significació del Govern és la defensa de la legalitat republicana

Madrid, 23. — El president de l'«Izquierda Republicana», Marcel·lí Domingo, ha fet unes declaracions a un periòdic francès en les quals diu que la significació de l'actual Govern és aquesta: la defensa de la legalitat republicana.

El programa del Govern és el següent:

Primer. Acabar l'organització de les milícies que substitueixi l'exèrcit que ha fet trair.

Segon. Unificar dintre d'una sola acció l'acció combativa.

Tercer. Disciplinar dintre de la llei republicana la població civil, as-

segurant més a cada moment l'autoritat del Govern legal.

Quart. Demostrar l'adhesió del proletariat a la República democràtica.

Diu que l'última crisi possiblement és deguda a les reserves injustificades que existeixen fora d'Espanya

sobre la situació política espanyola. Havia d'ésser les democràcies europees les que es sentissin entranyablement identificades amb la democràcia espanyola. La crisi política s'ha degut tal vegada més a aquesta situació en l'exterior que a problemes interiors de la política espanyola.

QUATRE OFICIALS EXECUTATS AQUEST MATINADA

A les 6'14 d'aquest matí ha tingut lloc al Camp de la Bota l'execució de la sentència dictada pel Tribunal Popular contra l'ex-capità Joan Ruiz Hernández i els ex-tinentes Alfons Olivé i Medrano, Bartomeu Borrás, Ramon i Plàcid Navarro Palleja, tots ells pertanyents al regiment d'Infanteria de Badajoz.

El fet s'ha desenvolupat de la mateixa manera que en anteriors ocasions. Un cop efectuades les execucions, la Guàrdia Nacional Republicana i els milicians desfilaren per davant dels cadàvers i es donaren els crits regimentaris.

L'estat de l'ex-ministre de Treball és totalment satisfactori

L'Honorable President de la Generalitat ha passat el matí al seu despatx particular de la Residencia. A mitja dia un dels secretaris del senyor Companys ha dit als periodistes que el President no tenia notícies de comunicar a la Premsa, i els llurà únicament el següent comunicat:

«L'ex-ministre de Treball del Govern de la República, senyor Joan Lluhi Vallescà, ha estat sotmès, a París, a una delicada operació quirúrgica que ha realitzat el famós especialista Dr. Le Gac, amb tot èxit.

L'estat del senyor Lluhi, després de la intervenció, és totalment satisfactori.»

Ha complimentat S. E. el President de Catalunya, el nou cònsol general de Turquia, senyor Toulad Djurim.

TITULESCO MILLORA

Saint Moritz, 23. — El senyor Titulesco, ha passat una bona nit, i ha descansat un xic. Aquest matí per primera vegada ha begut un xic de cafè amb llet i ha menjat un xic de pa.

500 metres enllà...

...va anar a parar aquesta pedra que abans era una de les tantes que integraven una de les torres de l'Alcázar de Toledo. I aquest marrec, un xic recelós davant la càmera fotogràfica, vol conservar-la com a record, puix que la pedra caigué al pati de casa seva... (Sánchez-Català)

UN RUMOR SENSACIONAL

Queipo de Llano ja no parla per ràdio i s'afirma que és possible que no parli més

Londres, 22. — Notícies robudes a aquesta capital deixen entreveure que a Sevilla ha ocorregut quelcom greu. Unes informacions parlen que per primera vegada d'ençà que l'ex-general Queipo de Llano empenygués les seves quotidianes xerrameques davant el micròfon de Ràdio Sevilla, no paria ahir, a la nit. Hom dona sobre la seva absència una explicació estranya. Altres notícies diuen que Queipo sofreix una afonia estranya. Finalment existeix una tercera versió que assegura que el general faccós és possible que, en callar ahir, a la nit, hagi callat per sempre.

Comandament únic, unitat i disciplina

Madrid, 23. — La Junta Nacional de Milícies ha publicat un extens manifest adreçat a l'opinió pública i als milicians en general en el qual creu oportú dir a tots els partits polítics, a les organitzacions sindicals, i molt especialment als mateixos milicians, que per a triomfar de l'horrida feixista que destrueix el país, s'ha d'arribar a establir una major unitat en les operacions, que no de cada grup o cada milícia constituïda o cada columna o batalló en línia de foc, operar pel seu compte i si conforme al criteri del cap que les comanda. En aquest front els milicians solament han d'ésser soldats del poble amb un sol ideal: aixafar els qui volen aixafar-los.

Concretament diu, per tal que les milícies populars dominin el rendiment a què pel seu nombre i organització estan obligats a donar sense cap mena de disculpes i sense vacil·lacions, que hi ha d'haver la unitat de comandament únic i seguir l'ordenació que aquest comandament faci de les operacions a realitzar.

EMIL LUDWIG, A NOVA-YORK

L'Havre, 23. — L'escriptor Emil Ludwig, s'ha embarcat a aquest port amb direcció cap a Nova York.

que pugui dir-se sempre que aquí hi hagué un poble d'homes i arribat el moment com a vencedor, que pu-

gui oferir al món un exemple de fervor, d'entusiasme i d'ordenació, que és disciplina ben entesa.

Gran entusiasme a Bilbao davant l'èxit de les forces lleials

Bilbao, 23. — Les notícies que s'han rebut avui del front de Guipúscoa són òptimes.

La columna que comanda el coronel Beorlegui, i que està exclusivament formada per legionaris, regulars i requetés navarresos, ha sofert un notable càstig davant l'impetuosa contrataca de les milícies basques en les quals conviuen muntanyencs afiliats al Partit Nacionalista amb republicans d'esquerra, socialistes i membres de la C. N. T. i F. A. I.

No sols per aquestes notícies, que permeten ocupar una ràpida recuperació de posicions a Guipúscoa, al-

nó per altres successos de transcendental interès, el dia d'avui ha estat a Bilbao d'un entusiasme republicà fervorós.

La moral de bilbaïns i guipuscoans és esplèndida.

Són molts els que s'han inscrit voluntaris per a diverses atencions d'avantguarda i reraguarda, i el total fixat s'ha cobert més de cinc vegades.

Sobre a Bilbao arriben a homes per a ajudar el front guipuscoà, on, repentin, s'han millorat extraordinàriament en aquesta tornada les nostres posicions.

Aquest matí, a les 6'10...

Ha estat executat Salazar Alonso

Madrid, 23. — Aquest matí, a les 6'10, ha estat executat pel Tribunal Popular contra el qui fou ministre de la Governació, Salazar Alonso. L'execució s'ha efectuat a la Presidència del Model.

FER LA GUERRA

Per les atinades suggerències que conté, moltes de les quals —la majoria diríem— poden aplicar-se a la nostra gent, retalem el següent escrit de «Mundo Obrero». El diari comunista de Madrid que actua amb un altíssim sentit de responsabilitat:

«Hacer la guerra, ha dicho «Mundo Obrero» hace tres dias significa, entre otras cosas, concentracion metódica y organizada de todas las fuerzas materiales y morales de la nacion en los puntos decisivos, determinados por el Gobierno y el mando.

«Mundo Obrero» se felicita de que esta idea haya sido reproducida o expresada en una forma muy parecida, o comentada, por la casi totalidad de la Prensa antiafascista. Esto demuestra que el problema de la direccion de la guerra, según los rigurosos metodos que la guerra moderna impone, se plantea ante todos los partidos y que cada uno de ellos desea que la solucion sea rapidamente encontrada.

«Mundo Obrero» aporta hoy una nueva contribucion al esclarecimiento del unico problema de la hora: Hacer la guerra.

¿De que se trata? ¿Por qué después de los primeros triunfos de junio el pueblo español no ha obtenido todavia la victoria definitiva?

Los pessimistas y los observadores superficiales responden al momento: «La superioridad del armamento de los rebeldes es lo que paraliza el impulso de nuestros milicianos y de nuestros soldados».

Lejos de nosotros la idea de olvidar la importancia del factor armamento. Pero examinemos, si os place, las lecciones de la historia.

Al comienzo de la guerra mundial, el ejército del Kaiser disponia de un armamento —artilleria pesada, ametralladoras— muy superior al del ejército francés. Y, sin embargo, hubo el Marne que decidió, cuatro años antes del armisticio, la suerte de la guerra.

Durante la guerra civil en Rusia, después de la Revolucion de octubre de 1917, los ejércitos blancos disponian de un armamento, facilitado por los Estados imperialistas—, que era mil veces más potente que el de los guerrilleros y el del ejército rojo. Y, en fin de cuentas, a pesar de esto, fué el ejército del pueblo quien obtuvo la victoria.

Más recientemente aún, del 15 al 30 de agosto último, en el país vasco, ante la Europa estupefacta de tanto valor y tanta abnegación, 600 milicianos apenas armados han tenido en jaque a 5.000 soldados de Mola.

¿Por qué el Marne? ¿Por qué la victoria del ejército soviético? ¿Por qué se ha tenido en jaque al ejército de Mola?

Porque supliendo a los cañones, a los aviones, a las ametralladoras, los combatientes del Marne, los defensores de Leningrado, los milicianos vascos, tenían en sus filas una fuerza invencible; una fuerza que no se mide por los caballos de vapor ni por toneladas de acero.

¿Qué fuerza? La que en Valmy permitió a los soldados descalzos de la Revolucion francesa vencer a los granaderos de Federico el Grande.

Los soldados de Valmy, del Marne, de la guerra civil en Rusia, como los milicianos, los soldados, los marineros de la guerra civil de España tenían y tienen la enorme ventaja sobre sus adversarios de saber por qué se batien.

Se batien por la República y sus libertades, por crear una España donde cada uno, obrero, campesino, artesano, trabajador manual o intelectual, viva más feliz y más libre. Se batien porque sus hijos no conozcan los salarios de hambre, el paro, los regimenes de ignominia, la vergüenza de la dictadura de los militares o los jesuitas.

Pero es necesario que esta ardiente voluntad de las masas por batirse, que este heroismo de las masas, esté organizado. Es necesario que estas fuerzas invencibles que surgen del seno de las masas estén concentradas y dirigidas.

Es necesario que las energías latentes en el seno de las masas populares sean polarizadas, galvanizadas, puestas en acción y en movimiento.

¿Hacen falta ejemplos? La guerra moderna exige trincheras, fortificaciones interiores, refugios que permitan a los combatientes soportar sin pérdidas o casi sin pérdidas los bombardeos de la aviación y de la artilleria. ¿Quien se atreverá a afirmar que si se piden en Madrid 20.000 hombres para trabajar en las fortificaciones, no se encontrarán en pocas horas?

El otoño ha llegado. Ya en la Sierra, en la montaña, las noches son frías. El equipo de verano de los milicianos es insuficiente para protegerlos de los rigores del tiempo. ¿Quién se atreverá a negar que un llamamiento al pueblo español reuniria en algunos dias los miles de mantas, de impermeables, de pieles de cordero, de jerseys de lana, etc., que nuestros combatientes necesitan hasta que el Gobierno pueda dotarlos de ropa de invierno?

Se ha dicho—sin razón, naturalmente—que carecíamos de fusiles. Pero, ¿quien no ha visto a decenas y centenares de milicianos armados, no solamente de un fusil, sino también de una o dos pistolas automáticas? ¿No es necesario explicar a los milicianos que en los ejércitos modernos, en Francia, en Alemania, en Italia, etc., se ha reemplazado en un cierto número de soldados el fusil por la pistola y las granadas de mano, lo que ha proporcionado a las tropas más fuerza, a la vez defensiva y ofensiva? Es necesario explicar a los milicianos que en los combates a corta distancia, en las rocas de la Sierra, en un pueblo, la granada y la pistola son armas por lo menos tan eficaces como el fusil.

Podrian multiplicarse los ejemplos. Los que acabamos de citar muestran que no se ha sabido hasta ahora utilizar y desarrollar al máximo las fuerzas combativas que existen en el seno de las masas populares de España.

Hay todavia en nuestro país una especie de fatalismo de quietismo, de rutina, que no son los métodos más apropiados en tiempo de guerra.

Concentración metódica y organizada de las fuerzas morales y materiales de la nación, significa, en primer lugar, movilización moral y movilización material.

¡Todos los brazos, todos los cerebros, todas las máquinas para la guerra y nada más que para la guerra!

«La guerra moderna es total, y con mayor razón una guerra como ésta, en la que todo nuestro pueblo lucha sin la menor vacilación por el mismo.

Hacer la guerra, hoy, en España, significa, en primer lugar, la movilización de todas las fuerzas y de todas las inteligencias hasta conseguir la victoria».

Si la S. de N. recorre al Tribunal de La Haya, Italia es retirará de Ginebra

Ginebra, 23. — La Comisión de Verificación de Poderes ha estat reunida des de dos quarts d'onze d'aquest matí fins a l'una de la tarda.

La carrera reune de la Comisión tindrà lloc aquesta tarda, després de la qual es convocarà l'Assemblea. Aquesta probablement es reunirà a les sis de la tarda i liquidarà l'incident etiop.

El corresponsal especial de l'Agència Hava creu saber que s'ha arribat a un acord sobre la totalitat de les proposicions del Comitè de Jurisconsults. La Comisión deixa a l'Assemblea en tota llibertat per apreciar i decidir sobre l'informe presentat.

El president del Consell de la Generalitat és visitat pel Cònsol general de França

El periodista que fan informació a la Presidencia del Consell, han estat rebuts aquest migdia per un dels secretaris del cap del Govern senyor Casanoves, el qual ha manifestat als reporters que el President havia passat el matí treballant al seu despatx i que havia rebut la visita del Cònsol General de França Mr. Tremoulet.

També ha dit que el senyor Casanoves no tenia notícies a comunicar als informadors.

at ahir pels juriconsults. Hont té la impressió que el Govern de Roma declararà que si hom es decidix a recórrer al Tribunal de La Haya, Italia deixarà de participar en les reunions i activitats de Ginebra.

Trobada d'un cadàver

Al carrer de Tagamanent número 4, de Gràcia, h'acabat trobat un cadàver en comport estat de descomposició. S'ignora de moment, a qui perteneix i quines són les causes de la mort.

Del fet s'ha donat compte al jutjat.

ESTIC DISPOSAT A DECLARAR..

(Ve de la primera pàgina)

Més tard els avions arribaven per l'air, via Basilea.

Per tal d'evitar incidents diplomàtics, eren pilotats per aviadors civils, mentre que els pilots militars alemanys prenen un altre camí per a entrar a Espanya.

El paquebot italià «Rex», que sortí de Gibraltar cap a Gènova, no sé la data exacta, però crec no equivocarme que era entre el 10 i el 20 d'agost, portava a bord set aviadors civils alemanys que havien conduït a Espanya aparells de bombardeig.

Estic disposat a repetir això davant dels tribunals i també puc citar altres dos testimonis que confirmen igualment, sota jurament, la fets que he referit, així com un altre fet desmentit pel Govern alemany: el que el pilot militar Gerhard Fieseler es trobava el 28 d'agost a l'Hotel Anglaterra de Sevilla en qualitat de comandant d'una esquadra de dotze avions de caça, de la seva invenció.

El programa agrícola del Partit Republicà

Des Moines (Iowa E.E. UU.). 23. — En un discurs pronunciat per London, aquest ha definit el programa del Partit Republicà respecte als granjers. Ha declarat que el programa es basa en el fet que America és una nació constituïda per petites granges. Ha assegurat que en el cas d'ésser elegit complirà les obligacions preses per Roosevelt i ha afegit que concediria primes en espècies sobre el total de les collites a fi de fer efectius els drets de Duana sobre els productes agrícoles.

El rebels d'Oscas fracassen en els seus darrens desesperats atacs

Quicena, 23. (Del nostre enviat especial, J. Aymami Sorra). — Quicena es troba al davant mateix d'Oscas, prop de Tiorz i Talia, la retirada ataca per la banda de Tiorz, un altre per Loporano, coordinant tots aquests atacs amb altres practicat des d'Almudovar.

linies defensives trencades per l'avanç de les milícies. Un dia atacà pel front del manicomí, un altre dia atacà per la banda de Tiorz, un altre per Loporano, coordinant tots aquests atacs amb altres practicat des d'Almudovar.

L'enemic ha estat sempre continuant i encara més: ha sofert seriosos castigs, s'ha batut en retirada i ha deixat moltes baixes abandonades en el nostre camp.

Entre les ultimes operacions cal remarcar l'atac a Quicena, que tingué lloc ahir, a la tarda. Fou un combat molt fort. L'artilleria des d'Oscas protegia l'avanç de la columna d'infanteria, la qual portava tres tancos orques equipats amb metralladores. Les nostres forces contraatacaren. La lluita durà dies hores i acabà amb la desbandada vergonyosa de l'adversari. Els feixistes, en la seva retirada, abandonaren un tanc i bastants fusells.

Aquests atacs continus obcequen al fet que les posicions de Monte Aragón i d'Estrecho Quinto estan ocupades per les nostres forces. Des de les posicions immediates dominem l'enemic i l'impossibilitem de rebre els reforços que li poguessin enviar des d'Oscas.

La seva artilleria emplaçada a Estrecho Quinto fa dies que ha emmudit. Com que tenen poques municions, les estavien tant com podien i els seus canons sols disparaven de tant en tant.

La seva artilleria dispara des de les portes d'Oscas. Cal remarcar que nosaltres no hem perdut ni un sol pam de terreny, malgrat els freqüents bombardejos de l'adversari.

A Leciñena, població situada a la zona de Saragossa, s'han presentat més de dues-centes persones pertanyents a la població civil del front enemic. Aquests refugiats, procedents gairebé tots de Zuera, no volen estar més entre els rebels, degut al tracte brutal que aquests donen als pa-

sans. Alguns nois expliquen que s'afusellaven dones i criatures pel sol fet d'ésser familiars de militants d'esquerra. Els seus pares els han enviat a través de les muntanyes fins a les nostres posicions.

Alguns d'aquests escapats ens han facilitat informes interessants de l'estat en què es troben les guarnicions d'Oscas i de Saragossa.

Cal desmentir formalment un rumor circulant ant passada segons el qual l'enemic ens havia atacat pel front d'Oscas i ens havia obligat a desallotjar Las Casas. Això és absolutament fals i l'alt comandament

COM. TE CENTRAL DE PROVEIMENTS

Secció d'Intercanvi

El Comitè central de Proveïments ha creat en aquesta ciutat, a la Via Laietana, 18, tercer a, una Oficina d'Intercanvi d'articles de primera necessitat, la qual tindrà cura d'una manera especial de facilitar la compra-venda dels articles sobrants a cada localitat i a la vegada donar sortida als excessos de producció.

Tots els Comitès locals de Catalunya i els locals i provincials d'Espanya trobaran les màximes facilitats en aquesta Oficina, per a obtenir l'intercanvi entre el que els sobri i el que necessiten.

Barcelona, 22 de setembre de 1936.

fa indagacions per a saber l'origen d'aquest rumor.

Aquest matí alguns avions d'Alas Roges han bombardejat durant dies hores les línies avançades d'Oscas i alguns edificis de la ciutat. També han volat damunt d'Almudovar.

El general Villalba ha visitat la zona de Sietamo, comprobant l'excelent estat de les milícies i de lurs allotjaments.

Aquests tres darrens dies, malgrat haver fresquejat, el fred no ha aprofitat com la setmana passada. Les nostres forces romangueren a camp obert per tal d'evitar sorpreses.

Més endavant, Pio Baroja escriurà un llibre sobre la guerra civil espanyola

Paris, 22.—El célebre escriptor espanyol Pio Baroja, que resideix actualment a la Ciutat Universitària de París, ha fet interessants declaracions a un redactor de l'Agència Hava, al qual ha explicat que en esclatar la rebel·lió militar a Espanya ell era a Vera de Bèitides; fou detingut per diversos elements del requeté navarrès, els quals decidiren afusellar-lo, retentint-el el seu esperit antiafascista.

Gràcies a la intervenció d'un oficial, fou posat en llibertat i pogué fugir a França. Pio Baroja afirma que després de la guerra civil Espanya quedaria destruïda i reduïda al no res.

Baroja, el célebre escriptor no té el propi d'escriure sobre els actuals esdeveniments, però per a més endavant pot escriure un llibre amb les seues reflexions que li ha suggerit la present pugna.

Alvarez del Vayo plantejarà la qüestió de no ingerència a l'Assemblea de la S. de N.

London, 23. — El «Lloyds» publica una nota del ministre d'Estat espanyol, senyor Alvarez del Vayo, sobre l'acord de no intervenció en la guerra civil espanyola, en la qual es deixa entreveure que el ministre té la intenció de plantejar el conjunt de la qüestió de no ingerència davant l'Assemblea de la Societat de Nacions.

SEMBLA QUE LA DELEGACIO ETIOPICA SERA ADMESA A GINEBRA

Ginebra, 23. — El Comitè de Verificació de Poderes continuava reunint a mitja tarda, però de font digna de crèdit se sap que ha decidit que no existeix cap motiu per a recórrer al Tribunal Internacional de La Haya per a decidir sobre la validesa dels poders dels delegats etiops.

El Comitè sembla creure que en un o altre cas, el setpote podrien continuar assistint com a delegats oficials a les deliberacions de l'Assemblea, i que el recurs a La Haya no faria més que complicar la situació.

Per consegüent, es creu que el Comitè de Verificació es limitarà simplement a recomanar que la delegació etiopica continuï assistint a les deliberacions, amb els mateixos drets que les altres delegacions.

Han arribat tropes angleses a Palestina

Haifa, 23.—Aquest matí ha arribat el paquebot «Dorsetshire» amb 1.400 homes de les tropes britàniques que procedents d'Anglaterra vénen a reforçar les guarnicions palestines.

DESPRES DEL TROMF SOCIALISTA

Dimissió del Govern suec

Estocolm, 23.—A conseqüència del resultat de les eleccions, que ha estat favorable als socialistes, el Govern ha presentat la dimissió al rei.

EL LIDER SOCIALISTA HANSSON, ENCARGAT DE FORMAR GOVERN.

Estocolm, 23.—El líder socialdemòcrata senyor Hansson ha acceptat l'encàrrec de formar Govern.

PORTUGAL "PROMET" QUE PARTICIPARÀ A LA COMISSIO DE NO INTERVENCIO..

London, 23. — En els cercles oficials es declara, aquest matí, que en la reunió celebrada ahir pel Comitè de no intervenció, es registraren satisfactoris progressos.

Hom confirma, per altra banda, que la entrevista entre Eden i Monteiro ha tingut com a conseqüència la promesa d'aquest darrer que Portugal participaria aiat en els treballs de la Comisión de no intervenció. Amb tot, Portugal no ha enviat cap resposta definitiva a la invitació.

El sumari Biarreau segueix endavant

Aquest matí el jutjat número 14 que és el que instrueix el sumari per la mort del capità d'Assalt Biarreau, ha pres declaració a diversos familiars seus i a uns empleats de l'Hospital Militar.

Segurament el jutjat es traslladarà al vauell «Uruguay», on està detingut un dels processats per aquesta causa.

"No", diuen els moros als nous intents de recrutament de Franco

London, 23.—El corresponsal de l'«News Chronicle» a Tànger telegrafia:

«Es que els moros, pares i germans d'aquells que el general Franco ha portat a Espanya per matar els seus propis ciutadans, van a revoltar-se per a proclamar la seva independència? Es la pregunta que hom es fa actualment a la ciutat internacional de Tànger, on hom s'adona que al Marroc espanyol es prepara un aixecament; aixecament que risca de tenir greus conseqüències si no és sufocat immediatament.

Els 12.000 marroquins que combaten actualment als regnes dels rebels a Espanya canvien d'opinió immediatament de costat si s'assabentaven que la revolta ha esclatat a l'ur país. La causa del general Franco seria aleshores irremissiblement perduda.

El corresponsal del diari anglès diu que ja hi ha hagut disturbis i que cinc petits caps de tribus del Rif i altres caps de la regió de Djebelbela han estat afusellats per haver interdiu llurs joves d'allistar-se sota la bandera de Franco.

Quan, la setmana passada —afegix el «News Chronicle»—, els rebels demanaren encara 500 reclutes a cada tribu, la resposta ha estat «no». Els caps de les tribus han fet una crida al soldat. A la regió de Djebelbela, especialment, l'agitació és gran. Tots els caps han estat posats sota el règim de la llei marcial, que els fa responsables de la lleialtat de l'ur poble».

Solidaritat dels treballadors nord-americans

Madrid, 22. — El delegat i president dels antifeixistes americans que es troba a Madrid, Josep Cadden, parlant amb un periodista ha manifestat que el nostre país li ha produït excel·lent impressió, ja que en certa premsa estrangera es deia que aquí no hi havia més que caos, confusió i desordre, la qual cosa ha comprovat que són inexactes.

Aquest ordre que existeix a Espanya —afegix— és degut a la unitat dels partits i la sensateza de les masses i l'ajut que presten al Govern democràtic. És admirable de veure l'optimisme d'aquest poble i la seva confiança en la victòria final.

caporal Josep Llorach. Ell va negar-se a sortir. López Beida l'hi obligà. L'amenaça de mort, amb la pistola a la mà. Això ho veleren els processats que seuen a la banqueta. Llorach diu que durant tot el camí fou estretament vigilat per uns paisans. Indubtablement eren falangistes, encara que anessin vestits d'uniforme.

BONS INFORMES D'UN PROCESAT

Les manifestacions dels testimonis de les defenses no tenen gran valor per als processats. Només destaca la valenta intervenció d'Oristeta Tobal, que serví a casa de Ricard Alega; —Ricard Alega sempre ha estat republicà i liberal.

MODIFICACIO DE CONCLUSIONS El fiscal demana que sigui suspesa la sessió. Ha de modificar conclusions en vista del resultat de la prova. Els processats són conduïts a una altra dependència. Després —cap allà les quatre— serà repressa la vista.

J. M. LLADO FIGUERES

Aquesta és la seva gran força. Ha afegit que el gest vigorós i heroic del proletariat espanyol desvetllà des del primer moment una ona d'entusiasme i de solidaritat pràcticament a América. A Toronto (Canadà) s'organitzà un miting improvisat en un parc i es recaptaren més de mil dòlars en deu minuts.

A Nova York, el «Daily Worker» en vint-i-quatre hores organitzà un miting al qual acudiren més de 25.000 persones i es recaptaren més de cinc mil dòlars. El Sindicat Internacional d'obres de castreria envià cent mil dòlars als antifeixistes espanyols. En canvi, la situació de Cuba no permet organitzar la solidaritat internacional com els Estats Units, Mèxic i Canadà, perquè el Govern de Batista ha prohibit fer manifestacions a favor d'Espanya.

No obstant s'han produït manifestacions de simpatia que han motivat l'empresonament de moltes persones.

Ha estat examinat l'informe dels juristes sobre el cas etiopica

Ginebra, 23. — A dos quarts d'onze d'aquest matí s'ha reunit la Comisión de comprovació de poders al despatx del secretari general de la Societat de Nacions a fi d'examinar l'informe dels juristes sobre el cas etiop.

Els esportius, pels Hospitals de sang

A la Conselleria de Sanitat ha estat lliurada la quantitat de 4.500 pessetes, import de la subscripció oberta pel diari «El Mundo Deportivo» i destinada als Hospitals de Sang de la nostra terra.

El conseller de Sanitat ha regratat a «El Mundo Deportivo» la seva aportació.

Fan estafades en nom dels Comitès Antifeixistes

La policia practica gestions per tal de detenir a uns subjectes que recorren els pisos i vénen en nom dels Comitès Antifeixistes, entrades per a uns suposats festivals benèfics a la Plaça de Braus, a profit dels milicians.

No cal dir que tot això és un conte i que tots els ciutadans han de denunciar als «straperlistes» individus, quan se'ls faci una oferta d'aquesta mena.

Un capità de les forces lleials, mort heroicament a l'assalt de l'Alcàsser de Toledo

Madrid, 23. — Enric Esteban Cabezudo, membre del Partit Comunista i capità del Batalló Canària, ha

caigut en el setge a l'Alcàsser de Toledo a la tarda d'ahir.

Són simplificats els tràmits de la Justícia

Es suprimeixen moltes fórmules innecessàries i els plets no podran durar més de vuit dies

Aquest migdia, en rebre el President de l'Audiència, senyor Andreu, els periodistes, els donà compte d'haver estat nomenat procurador substitut de Catalunya el senyor Modina, el qual interverà en els diversos en representació del procurador de Catalunya, que no pot atendre aquestes qüestions.

A continuació el senyor Andreu els llegí la següent i important nota: «Per a donar el més exacte compliment al Decret del Departament de Justícia sobre rapidesa en la tramitació dels assumptes civils, les dues Sales d'aquesta classe, de mutu acord, han establert, havent-ne ja aprovat l'Excm. Sala de Govern les següents normes processals:

Primera. La supressió de l'apun-

tament en tots els casos que l'ac-tual Llei exigeix.

Segona. No tramitar amb suspensió del procediment cap mena de recursos ni incidents que es promouguin durant l'apellació, bo i resolent-los tots en la sentència.

Tercera. No admetre, en els casos en què es proposi i siguin pertinents, altres mitjans de prova que aquells que les parts puguin presentar en l'acte de la vista o els que el Tribunal, estimant-los indispensables, s'ordi per a major proveure.

Quarta. Que les vistes es celebrin el dia assenyalat amb advocats en causa. Es resol que des de la comparexença davant l'Audiència de la part apellant no es practiquin

més diligències que les d'instrucció del Ponent per un termini que no excedeixi del cinc dies i la celebració de vista dintre dels quinze dies següents, bo i dictant-se sentència a continuació. D'aquesta manera podrà acabar-se els plets dintre d'un termini no major a vint dies en la majoria dels casos, i s'emprerà la totalitat del termini concedit per la Conselleria de Justícia únicament en els comptats assumptes en què per a millor proveure haguessin de practicar-se diligències de prova.

El plet en tramitació, qualsevol que sigui el seu estat processal, es portaran sense més dilació a vista per a sentència, i aquesta s'assessurarà al més aviat possible, a l'hem sem-

pre el nombre de les ja assenyalades i la necessitat de no retardar la tramitació de les que vagin entrant en les Sales, bo i esperant que el possible retard a veure's els dits assumptes sigui curt i transitori, ja que hom es proposa actuar intensament fins arribar a la normalitat.

Sobre aquest puntual —digue després el senyor Andreu—, m'he entrevistat amb els jutges per tal que amollin la seva actuació a les instruccions en qüestió.

Finalment manifestà que per ordre seva havia estat alliberat l'individu que fou detingut a l'Uruguay. Camil Crous, el qual s'ha trobat restat mental.

El que alien

ELS DIARIS

AVUI

la humanitat

"Les democràcies apareixen avui, més que humils, humiliades..."

A LA HUMANITAT Rovira i Virgili la veiem en perill de transigir amb les tiranies i les imposicions dels països feixistes: «Els homes energics i previsors no aturen, hi haurà el perill que les democràcies del món, i sobretot les d'Europa, vagin adoptant cada vegada més una actitud humiliada davant les autocràcies espanyoles. Ja fa alguns anys que, en l'esfera de la diplomàcia, els Estats democràtics es troben, per llur actitud, en una situació de passivitat. Els seus jupen mentre els Estats feixistes es redrecen».

Està bé que les democràcies s'esforcin a oferir a pau i a evitar les noves onades de guerra. Però aquells que la política serà —i és ja— contraproduent al desautoritzar prenent el costum d'imposar-se amb l'amença de provocar un conflicte bèl·lic. El fet és que les democràcies apareixen avui, més que humils, humiliades. I una humiliació és una derrota moral que sovint precedeix la derrota material, i que en tot cas pot produir conseqüències tan nefastes com una guerra perduda. «Qui dubta que el desenllaç de la guerra d'Espanya va representar una derrota per a Anglaterra? Seria llastimós que el curs de l'actual guerra peninsular representés una derrota per a França».

«O això, o la guerra», criden els governants feixistes amb una fre-

SOLIDARIDAD OBRERA

"Los problemas que la C.N.T. plantea son los problemas de todos los hombres y de todos los pueblos de España. Para ello quiere responsabilizarse interviniendo en todos los órdenes de la vida social y económica del país"

Sota aquests títols SOLIDARIDAD OBRERA d'avui publica el següent editorial:

«Los acuerdos tomados por la C. N. T. en el Pleno Nacional de Reuniones recientemente celebrado en Madrid, han llenado de entusiasmo a todos las fuerzas antifascistas del país, porque los problemas que nos preocupan, son los problemas de todos los hombres y de todos los pueblos de España. La C. N. T. va a incorporar —no creemos que nadie intente impedirlo, porque sería suicida— en la dirección de la guerra, de la política y de la economía de la nación. Para ello propone la creación de un Consejo Nacional de Defensa integrado por cinco representantes de la U. G. T., cinco de la C. N. T. y cuatro republicanos. Consejo que viene a sustituir al Gobierno actual».

El Consejo Nacional de Defensa, serà presidit per Largo Caballero, i serà mantingut en la presidència de la República Manuel Azaña. La Presència de tots els matus en el consell amb entera satisfacció dels acordats i els propòsits de la C. N. T., per la transcendental importància que els matus tenen per facilitar la victòria del poble sobre el feixisme.

Solament els comunistes oponents algun reparo, reparo que no té base doncs s'apoyen. Creen els comunistes que la proposició de crear el Consejo Nacional de Defensa obedeix a una inclinació viciosa en la C. N. T., que té de anular la influència de aquelles camarades. Així s'expresa «Hombre Obrero» en una de les seves últimes edicions, sin calcular, segurament, en la equivocació en que incurren.

La C. N. T. no té per què perjudicar a los comunistas, ni ha pensat jamás en restarles influencia. La misma estructuración del Consejo Nacional de Defensa es una garantía seria para todos los partidos y organizaciones antifascistas. Los delegados de la C. N. T. en el Consejo representarán a todos los elementos libertarios —anarquistas— que luchan contra el feixismo; los de la U. G. T., a los marxistas —socialistas y comunistas—; y los republicanos, a los partidos de la pequeña burguesía que luchan al lado del proletariado.

Ya ven los comunistas como no existe propósito en la C. N. T. de anular su influencia.

El Gobierno actual —cuya superioridad sobre el Gobierno anterior no negamos— no representa a todas las fuerzas antifascistas actualmente en lucha. A pesar de su probada buena fe, el Gobierno no podrá gozar jamás de aquella confianza que adquirirá el Consejo Nacional de Defensa estructurado en la forma que propone la C. N. T.

Es muy penoso para los miles y miles de anarquistas y afiliados a la C. N. T. que luchan en las frentes de combate no tener ninguna intervención ni responsabilidad en la dirección de la guerra. En el Consejo Nacional de Defensa, la C. N. T. no va a buscar ningún puesto de privilegio, sino a responsabilizarse en la dirección de la guerra contra el feixismo; y tiene perfecto derecho a un deber —a la vez que a la

quencia que fa angustia. Es dubtós que, si allò que exigeixen els nos negats, es llancessin a l'aventura bèlica. En realitat, especulen sobre la prudència i el pacifisme dels altres. Quan aquests cedexen amb fórmules i excuses que no enganyen ningú, els estadistes de llamps i trons comproven que llur mètode és bo i decideixen de persistir-hi.

Mentrestant, els governants democràtics alienen himnes al dret i a la pau i a la llibertat; himnes que contrasten amb la tristíssima realitat de les humiliacions repetides.

L'actitud de les democràcies, fustegada en el camp internacional, ho és també —i potser encara més— en el camp interior. Pel camí de l'ajupiment han arribat a trobar-se enfront de dos grups perillsos: el d'una agressió exterior i el d'un cop interior. El feixisme, al qual pretenen abanir amb llur transigència i llur humilitat, els amenaça doblement.

Els grossos pecats d'injustícia, d'intimidació i d'abstenció que els Estats democràtics —els grans i els petits i els mitjans— han comès en els anys últims, tindrien aviat un càstig severíssim en el cas que no vingués a temps una noble rectificació. Cal que aquesta Estats, en el moment oportú, diguin «Prou!» Si no ho diguessin, després de quedar humiliats quedarien esclafats.

Un Comitè denuncia la violació de l'acord de no intervenció

Londres, 22.—A Londres s'acaba de constituir un Comitè privat d'enquesta a Espanya. El Comitè en qüestió es proposa recollir tots els documents i les declaracions de testimonis oculars a fi de demostrar que el dret internacional i la no intervenció han estat violats per dues potències. Participarà en les tasques del Comitè el professor Noel Baker.

CATALANS A L'ARAGO

La història es repeteix

Aquesta frase ja gairebé és un crit comú. Es dona el cas, ara ho estem comprovant, que la història es repeteix.

I és pel que fa referència a l'Aragó assistint ara al despertar que ha passat centúries atargat. És l'Aragó de les Corts de Monçó. I aquest despertar amb derrota per sempre a l'altra part, a la de Rojo Villanova, a la del compromís de Casp.

Alzà anava pensant ahir tot passant per aquests pobles. El dia que hi arribaren les nostres columnes, a tot els balcons hi havia draps roigs; tots els homes llueixen braçalets i penjolls del mateix color; totes les dones llueixen cintes al cap o al pit. Però era un cop silenciós. Les cares tristes no corresponien a la roger revolucionària en què s'adornaven i adornaven llurs cases.

Ara, si volieu pels carrers, veureu profusos grandíssims de banderes catalanes als balcons. Sembla que la cara a la gent s'ha alegrat. Molts intenten fer-se entendre en català.

«Les nostres milícies marxen en colles, canten sardanes i es deturen a moments a escoltar una noia que canta una jota».

Comença a establir-se una penetració popular que podria ésser eterna —allò que els ornaments reials no assoliren—; que la nostra bandera immortal sigui també la de quatre barres d'Aragó. L'escut d'aquest poble les hi té i fa uns dies marxà a Barcelona una repre-

sentació del Comitè Local d'aquí a demanar ajut econòmic a la Generalitat de Catalunya.

Aragó desperta i desperta de cara a Catalunya. La història es repeteix. Per les repeticions com aquesta sempre vénen millorades per l'experiència. I aquesta unió espiritual que comença a establir-se ho fa de baix a dalt; de la manera duradora.

«Aquest matí he vist dues notes del poble que llueix al pit amb orgull unes cintes barrades, presentant segurament d'un mite. Tots els que les han vist passar facelosos han comentat en alta veu: —Deuen ésser feixistes».

«Lavors les notes, mostrant-los les cintes, han respost indignats: —Nosotros somos de esta bandera y nada más».

Ant el poble estava silenciós com cada nit. Llavors va passar un grup de milicians cantant. La temperatura era agradable i jo vaig donar un tomb abans de posar-me al lit.

Des d'on era es veia la silueta del castell en runes que fou un dia fortaleza feudal de l'ordre de Montesa. En sembla veure la figura gòtica de Jaume el Conqueridor com l'enderrocava del tot i marxava després cap a la linia de foc, tot detestant-nos marcat el camí que s'aguira: aquestes columnes cap a la victòria, perquè per a això són formades per catalans i porten els noms de Companys i Macià.

JOFRE

Vitòria ha estat novament bombardejada

Els requetés de Navarra han perdut completament la moral

Bilbao, 22.— En aquesta capital s'aprecia la tranquil·litat i l'activitat pròpia de la lluita, que victoriosa-ment es manté contra els facciosos en els fronts de Guipúscoa i Alava.

La nostra Aviació, amb gran brad, ha bombardejat novament les posicions faccioses de Vitòria. La presència dels nostres avions, volant sobre la capital d'Alava, causà el terror a la dita població.

S'han ocupat de la província d'Alava posicions estratègiques molt importants, que facilitaran en gran manera futures operacions.

De Guipúscoa, les notícies que es tenen són en extrem satisfactòries. Forts nuclis facciosos, en la seva majoria requetés navarresos, que intentaven avançar sobre alguns pobles de la província de Guipúscoa, han estat derrotats i s'han replegat a llurs posicions de rera-guardia.

Les milícies nacionalistes, que coneixen perfectament la topografia del muntanyós terreny de la província de Guipúscoa, hostilitzen constantment les forces faccioses, que sofreixen grans baixes.

Es tenen notícies de Navarra, per

fugitius arribats d'aquella província, que la situació va empitjorant en aquella regió. Ha sofert un gran descens l'entusiasme dels primers, en els quals hom feu creure que la victòria era qüestió de dies, però van passant les setmanes i l'ofensiva victoriosa dels navarresos no es veu per enlloc. Al contrari, diàriament es tenen notícies de les enormes baixes que vénen sofrint els requetés en els diversos fronts en què lluiten, i això fa que la depressió entre els familiars dels combatents navarresos sigui gran, i que s'oferixin dificultats al reclutament de noves forces, malgrat que l'ex-generat Milán Astray ha estat fent propaganda en aquesta província i que la clerecia ofereix tota mena de venturades als que s'oferixin a anar a combatre al front.

Als obrers de l'automòbil

Tota els bàsters que pertanyen al Sindicat de l'Automòbil (U. G. T.), en estar forçats, que passen per la Secretaria del Sindicat, per tal de donar-los el treball als nostres tallers socialitzats.

LA CIUTAT MARXA

PROBLEMA DE LES INDÚSTRIES MINERES I METALLÚRGQUES EN LA NOVA ECONOMIA

Avui, a les dues de la tarda, des de les emissores de la Generalitat, ha parlat Joan Fronsosà, del Consell d'Economia, en representació de la U. G. T., sobre el tema següent: «Problema de les Indústries Mineres i Metallúrgiques en la Nova Economia».

ABANS D'OBRIRE-SE LES ESCOLES ELS MESTRES HAURAN DE PRESENTAR UNA MEMÒRIA

Propor el primer d'octubre, data en la qual caldrà inaugurar totes les escoles de Catalunya, per a les quals, sense excepció, s'haurà de nomenar el personal, i essent indispensable per a ocupar un lloc i ésser confirmat en ell, presentar una Memòria, la qual haurà de comprendre els punts següents:

—El meu concepte de l'escola.

—De quina manera organitzaria en ella tots els ensenyaments i els de la meua especialitat.

La Memòria autògrafa, durà també, quins llibres es posseeixen, on es cursaren els estudis i a quines escoles s'ha exercit.

Aquesta Memòria, haurà d'ésser lliurada al més possible, personalment, abans del proper dia 28 del present mes, a l'estatge social (passatge de Pl. i Margall, 35), de cinc a vuit del vespre; hores en les quals nostre company President, que també ho és del alt Executiu del Consell de l'Escola Nova Unificada, atendrà tots els companys mestres.

PER ALS OBRERS SASTRES SENSE FEINA

L'Associació Obrera del Ram del Vestir (U. G. T.), prega a tots els seus afiliats que es troben sense feina que passin per l'estatge social (Portaferrisa, 7, pral.), per tot el dia d'avui.

ATENCIÓ, METGES DEL P.S.U.C.

Són convocats tots els companys metges, practicants, infermers i comadres, que pertanyen a alguns dels partits que integren el P. S. U. C., per a demà, a les deu de la vetlla, a l'estatge social, carrer de Mendizábal.

ASSEMBLEA DE LES ANTIGUES GERMANDATS DE CAMBERES

L'Aliança, Germandat de Cambrers de Barcelona, convoca a tots els seus afiliats, i també a tots els socis dels que foren Germandat de Sant Gil Abat, Germandat de Cambrers de Barcelona i Sindicat de Cambrers F. O. S. I. G. (U. G. T.), a l'Assemblea general extraordinària que tindrà lloc demà passat, divendres, a les quatre de la tarda al local mutual (Rambla del Centre, número 30, 2n, 1r).

CONVOCATORIA ALS GESTORS ADMINISTRATIU

Són convocats tots els empleats de gestors administratius, empleats

LIQUIDEM

per canvi d'ORIENTACIÓ tots els

Vestits confeccionats

a preus a l'abast de tothom

LA FISICA

PORTAFERRISA, 23

per cinc regiments. Els vaixells submergibles a Lisboa eren cinc i han estat enfonsats. Els obrers han aconseguit destruir les tres fàbriques de municions que treballaven sense descans per facilitar-les als facciosos. A diversos punts de la frontera els sublevats han tallat la comunicació amb els feixistes. Als voltants de Coimbra es combat aferrissadament

Guanyar la guerra

A la reraguarda hi ha: massa eufòria, massa sentinelles, massa velocitat inútil, massa controls, massa «revolucionària», massa venedors ambulants, massa escorcolls, massa requis, massa incutacions, massa milicians que juguen a soldats, massa paraules, massa fusells.

Algunes d'aquestes coses fan falta al front. De la resta, podem prescindir-ne allí i aquí i facilitarem la victòria.

d'administradors de finques i similars a la reunió general, que tindrà lloc demà, a dos quarts de vuit del vespre, al local del C. A. D. O. I. (U. G. T.).

LA U. G. T. I ALBERT MARTINEZ

La Federació local de la «Unió General de Treballadors», davant el cas d'Albert Martínez, ex-membre del Comitè local assabenta que no es fa solidaria de cap dels actes que pugui cometre i hagi comès, i el desautoritza en absolut, i deixa a la consideració del Sindicat de Pintors el poder continuar com afiliat a l'esmentat Sindicat.

DEMANEU TÈCNICS A LA U.G.T.I

Totes les comandes de personal tècnic necessàries en qualsevol especialitat de la indústria, així com explotacions mineres o explotacions hidràuliques, etc., hauran d'adreçar-se a la Secció Tècnica del Sindicat de Professions Liberals (U. G. T.), plaça de Catalunya, 9, 4r.

INTRODUCCIÓ A L'ASSISTÈNCIA INFANTIL

El Grup Femení d'Educació i Assistència Infantil, de l'Associació de Banca i Borsa, ha organitzat un curs d'Introducció a l'Assistència Infantil, a càrrec de la senyora Queral i dels doctors F. Martí i J. J. Sala, el qual començarà el proper divendres.

Per a inscriure's: Vergara, 12, primer, primera, dijous, divendres i dissabte, de set a vuit del vespre.

D'INTERES PER ALS TÈCNICS, PERITS I ENGINYERS

Es prega a tots els companys enginyers, perits i tècnics especialistes en general, que passin urgentment per la Secció de Tècnics del Sindicat de Professions Liberals (U. G. T.), on s'els assabentarà d'un assumpte de vital interès, (plaça de Catalunya, número 9, 4r).

"Tots saben que els caps són uns traidors..."

PARLEN SOLDATS FUGITIUS D'AFRICA

Diu «Heraldo de Madrid»:

«En el tren de Madrid a Barcelona algunes nos diu: —En el tren volem uns soldats que son los primeros que se han fugado de Africa».

Minutos después hablamos con un cabo que formaba parte del grupo de los diez valientes. Es artillero y va destinado al frente de X.

—Estábamos —nos dice— en Villa Sanjurjo y pertenecíamos al grupo de Artillería de Melilla. Nos fugamos el día 31 de agosto, a las seis de la tarde. Desde algunos días antes tramábamos una sublevación contra los jefes. Pero los días pasaban y, por miedo y otras causas, no era posible llegar a un acuerdo. Entonces nos decidimos ocho soldados y dos cabos a jugarlos todo. Salimos del campamento separados, ante las mismas barbas del comandante. Estuvimos por los alrededores del cuartel como paseando, como si nada. Poco a poco nos fuimos alejando hacia el campo. Estábamos de acuerdo con un chófer del cuartel. O por mejor decir, este chófer era uno de los fugitivos. Tomamos el camión en el lugar convenido, en Talamagay; atravesamos el río Neckor y entramos en la zona francesa.

—¿Cómo les trataron aquí? —Bien. Sobre todo los bien tratados no pudieron portarse mejor. Nos dieron alojamiento y comida durante dos días. De allí, una posición que se llama Arnold —no sé cómo se escribía—, nos llevaron a Taza y de Taza a Fe, desde donde fuimos en tren hasta Orán. En Orán tomamos un barco que nos condujo a Argel.

—¿Siguen los soldados de Africa engañados?

—En absoluto. Allí todos saben perfectamente lo que pasa: los jefes se han sublevado contra el Gobierno.

—¿Por qué medios?

—Por las conversaciones, por las contradicciones de los periódicos. Nosotros estábamos además informados por asistentes de oficiales que lograban poner las radios de sus jefes y enterarse.

—Entonces, ¿eso de que tienen los soldados engañados...?

—Al principio, sí, porque hubo una gran confusión. Ahora, no. Le repito que la verdad se sabe, que todos los soldados saben que los jefes son unos traidores. Lo que ocurre es que es muy difícil escapar. Está preso nuestro capitán Lamata, que se negó a sublevarse. También están presos muchos sargentos y alféreces. El cuartel está custodiado por Regulares. Todos los soldados y la mayoría de las clases no tienen más pensamiento que escapar. Bien saben los jefes lo que los soldados piensan de ellos, y que si llegara un momento en que los jefes se acercaran por allí, todos se alzarían a luchar mucho antes de que entraran los nuestros.

—¿Cómo anjan de dinero los traidores?

—No deben de andar muy bien. Los jefes y oficiales no han cobrado de agosto más que media paga.

LA UNIO ULTRAMARINA

En l'Assemblea general extraordinària celebrada darrerament per la Unió Ultramarina (U. G. T.), fou elegida la Junta Directiva següent: President, Angel Alvarez Pérez; Vice-president, Francesc Mestre Mir; Secretari, Josep Roig Teresa; Vice-secretari, Aureli Tòscas Maronàs; Tresorer, Antoni Ingles Garrell; Comptador, Joan Riera Auli; Arxiver, Josep Ferrando Ferris; Arxiver suplent, Constantí Cano Peralta; Vocals: Joan Pallarès Palla, de Cultura; Josep Barceó Barceló, de Propaganda; Ferran Rodríguez Vallès, de Treball; Ramon Pertegaz Zapater, de Relacions.

ELS DEPENDENTS MERCANTILS

L'Associació de la Dependència Mercantil de Barcelona, convoca a tots els socis a la Junta general ordinària que tindrà lloc demà, a les set de la tarda, al local de la Sala Mozart (Canuda, 33).

ALS PATRONS FLEQUERS

Són advertits tots els socis de l'Associació Industrial de Flequers, que amb data d'avui ha quedat incautat pel Comitè Econòmic de la Indústria del Pa (Sindicat Unió del Ram de l'Alimentació, Secció Flequers), el seu estatge social de la Rambla del Centre, nùms. 8 i 10, pral., i als efectes dels esmentats socis resta una Secretaria per a tot el que estigui relacionat amb la patronal, fins a nova ordre, entrant el 1r d'octubre.

CONVOCATORIA

El Cercle d'Ultramarins, Quatuor i Similars convoca tots els seus socis a l'Assemblea general extraordinària, que junt amb els socis d'altres entitats federades tindrà lloc el proper diumenge, dia 27, a dos quarts d'onze del matí, al Teatre Barcelona, sota el següent ordre del dia:

1. Nomenament de mesa de discussió.

2. Conveniència d'ingressar a una sindical.

Per la importància dels assumptes a tractar, es recomana l'assistència de tots els federats.

SINDICAT DE CONSERGERIA, CAMBERES I ANEXES (F.O.S.I.G. - U.G.T.)

Aquest Sindicat assabenta tots els seus militants que queden anul·lats tots els carnets i targetes provisionals per la qual cosa podran passar a recollir el nou carnet pel Sindicat des de dijuns vinent, 28 del corrent de 4 a 6 de la tarda.

ATENUE POLYTECHNICUM

Tots els alumnes dels cursos de català 1935-1936 de l'Ateneu Polytechnicum que desitgin examinar-se a l'Escola de la Generalitat són pregats de passar abans del dia 24 del corrent per la Secretaria de l'esmentat Ateneu, Alt de Sant Pere, 27, pral.

Al front de Granada

Lina Odena mor gloriosament al camp de batalla

Madrid, 22. — A. — quan la nova Direcció Nacional de les Joventuts Unificades deliberava sobre afers del moment, relatiu al repartiment dels serveis entre els diversos camarades, arribà la notícia de la mort de Lina Odena, membre de la nova Comissió Executiva de les joventuts. La notícia produí penosíssima impressió.

Lina Odena preparava el Congrés de la Unitat de la província d'Almeria quan esclatà el moviment, i es veié obligada a dirigir la lluita a Almeria.

Venuda la rebel·lió, s'incorporà a la columna organitzada pel diputat comunista Adrià Romero.

Abans marxà al front de Navarra, després a Motril, i a bord del creuer «Libertad» complí missions patriòtiques. Estigué a Madrid per demanar armes, aconseguí municions i alguna altra quantitat de material de guerra i passà a Guadix per a fer una operació a Iznalloz.

Es desvià, es perdé i quan la tenia planejat el combat resultà ferida. Quan l'enemic pogué atansar-se, Lina estava sense vida. Al cap d'un mes hores les restes de Lina Odena, en una operació que, com hem dit, havia estat planejada per ella mateixa, aconseguí una gran victòria. Seixanta morts, cent ferits, dotzenes d'armes i artilleria enemiga. Tot això aigües en poder de les forces lleials.

—Una no pogue gaudir de la satisfacció de donar-se compte d'aquesta victòria, però la seva il·lusió de sempre, que la seva columna tingués

Dotze mesos damunt els glacs de Groenlàndia

Per a anar a Groenlàndia cal primerament transformar 8.000 francs de subvenció en 500.000 francs de material

per PAU EMILI VICTOR

NAOA, dansari i cantant apreciadíssim dels esquimals, canta acompanyant-se amb un timbal (O.P.)

En començar aquests articles he de consignar dos noms: els del comandant Charcot, membre de l'Institut, i del doctor Paul Rivet, director del Museu d'Etnografia.

Sense el comandant Charcot, que ha cobert la nostra empresa amb el seu pavelló il·lustre, no hauríem pogut, certament, dur a bon terme la nostra missió; tal vegada no hauríem obtingut que hom ens la conegés, i el valent «Pourquoi pas?» — nom que s'adeia tant al nostre projecte que una mena d'harmonia preestablerta va existir sempre entre ells — no ens hauria transportat mai

a Angmagssalik els meus companys i a mi. Però serà prou que us contí simplement com la nostra missió és nascuda i com ha fet les primeres passes al món, sota la benevolència fidel del comandant, perquè endevineu quina immensa gratitud experimentem envers el més gran dels nostres exploradors polars.

UN ANY! PER QUÈ NO?

Malgrat una antiga predilecció per la Polinèsia, jo desitjava de molt temps observar els esquimals amb la curiositat fredament científic

fica i la càlida simpatia de l'etnògraf. Però, com anar a l'Extrem Nord? La meua sola esperança radicava a embarcar al «Pourquoi pas?» i participar en el seu viatge anual.

El comandant Charcot va rebre'm amb aquella afabilitat sobirana que el caracteritza. Va escoltar-me, però i sospesà el meu projecte.

—Impossible prendre-us, m'hiyó. Jo no me'n valg més que per tres mesos. No m'estic mai més de quinze dies a cada indret. No tindreu temps d'aplegar materials útils.

—Per anar bé, em caldria passar un any al cercle polar — val dir.

—Un any! Per què no?

El comandant va mirar-me, va somriure pensivament i em va tustar el muscle. Valg comprendre que estava salvat. El meu desigüit temerari ens havia identificat.

I l'aventura, molt abans que jós-sim als glacs, va començar.

Abans de la solitud i el contacte amb la Natura, abans de freqüentar els primítics, va donar-se una follia de treball, una despietada successió de crides telefòniques, de visites, de diligències.

Un viatge a Copenhaguen — que només la generositat de Charcot va fer possible — em va permetre obtenir l'autorització per a romandre a Groenlàndia, terra danesa, i a posar-me en possessió d'informacions precioses. Els danesos s'han demostrat per a nosaltres, en totes les circumstàncies, els consellers més amables i els amics més segurs.

Retornat a París i provist d'una missió del Museu d'Etnografia, a la qual s'hi va afegir tot seguit una subvenció del Ministeri d'Educació

Les llarguíssimes jornades d'hivern han acabat... Ara l'estiu fa revirar la terra i Groenlàndia ja no és el país del blanc sudari. Sembla que ens trobem en algun recó desert i abrupte de la costa de França... Aquest és el nostre campament d'estiu (O.P.)

Nacional, valg començar a preparar la sortida.

Plantegar el problema era d'una gran facilitat: per a organitzar una expedició d'un any al cercle polar, jo tenia 8.000 francs de subvenció i un mes i mig davant meu. Ni un dia més ni un xavo més. Resoldre el problema ja no era tan fàcil.

Felicitment tenia amb mi Robert Gessen, el qual va encarregar-se de tot el que es referia al material fisiològic i l'antropologia, i va col·laborar estretament amb mi en tots els altres aspectes. Jo tenia, sobretot, la protecció i la sollicitud constants del comandant.

CINC-CENTES LLETRES D'UN CLIENT SERIOS

Allò que semblava impossible va realitzar-se. Amb els nostres 8.000 francs vàrem obtenir-ne 500.000 de material científic, equipatges i queviures.

Més de quatre-centes lletres, atalades amb recomanacions del comandant Charcot, varen sortir en totes direccions envers establiments de tota mena i importància, des de l'enorme Societat anònima a la petita empresa familiar.

Demàndem allò que necessitàvem confessant amb una perfecta ingenuïtat que no teníem ni intenció ni mitjans de pagar.

Imagineu-vos l'industrial que rep una comanda com aquesta, un bon dia, en plena crisi, aleshores que els gràfics de la venda davallen, les reserves minuen, els comptes corrents s'inflen amb desmesura...

No és miraculós que no l'anceli la lletra al cove, que es digni contestar-la, que es preocupi de satisfer aquests clients extraordinaris?

Els comptables mouen, adolorits, la testa:

—Potser aquest present a uns joves elzelebrats, en les circumstàncies que travessem, no és prudent, senyor...

Però el patró no escolta. La seva decisió és presa. La comanda dels joves elzelebrats serà servida. Abans que totes les altres, ja que porten tanta pressa, i l'emballatge serà tractat amb cura, tota regada que se'n van tan lluny, a un país tan fred...

I els emballums i les caixes arriben sense parar.

A bord del «Pourquoi pas?», al moment de la sortida, hem descobert trameses que no ens havien estat anunciades. Els fabricants sollicitats, des de la recepció de la nostra lletra, ens havien expedit el que nosaltres esperàvem d'ells, sense prevenir-nos; tant i tant natural era el seu gest.

L'ART DE DONAR NO S'ES PERDUT A FRANÇA

Quanta gràcia i delicadesa havien posat tots aquests donants en la seva caritat a la Ciència i a la Joventut!

Havíem gosat demanar, per lletra urgent, la vigília d'anar-nos-en, un aparell costós a un gran fabricant. I l'hem obtingut!

Hem trucat a la porta d'una xocolateria-confiteria, famosa a tot el món, i hem pidolat unes rajoles de xocolata per als exiliats, futurs, del Pol. No solament la propietària ens ha donat molt més del que demanàvem, sinó que, encara, ha trobat la manera de fer-nos el més emocionant present per al dia que ens sentirem més lluny dels nostres, perduts a la nostra solitud. A Angmagssalik, en obrir una caixa, hem trobat una gran capsa lacrada que dula una etiqueta amb aquests mots: «Per Nadal».

El 25 de desembre la vàrem obrir. Contenia per a cada un de nosaltres, rellotats amb els nostres quatre noms, altres tants estoligs de magnífiques llaminadures.

Els ulls s'humitaven amb tant d'atencions.

M'he estès un zic en aquests detalls. Però hom perdonarà, certament, als membres de l'expedició francesa 1934-1935 a la costa Est de Groenlàndia, l'haver volgut fer conèixer a l'immenso públic tan pregones demostracions de generositat.

HOMENATGE A UNA CAMIONETA

De pressa, de pressa passaren els nostres quaranta-cinc dies de preparatius accelerats.

Aviat vàrem ésser a Saint-Malo i fèrem coneixença amb l'esplèndida tripulació de mariners bretons del «Pourquoi pas?». Vàrem acondicionar junts, en un amable tacte de col·lecs, el nostre material i proveïments. S'erem acabades les crides telefòniques i les correccions d'un cap a l'altre de París. S'erem acabats els transports de caixes des de les fàbriques a l'estació en la petita camioneta de repartiment que ens va donar un amic industrial i el seient davanter de la qual va ocupar més d'un gran personatge.

Em recordare molt temps del dia en què un alt funcionari de Marina, després d'una conversa oficial tinguda lluny del seu despatx, va dir-me:

—No sé com anar al Ministeri. No tinc el cotxe aquí.

—Això no té importància — diré jo —. Tindrè molt de gust a dur-vos-hi amb el meu.

Al carrer no hi havia més que un auto de repartiment, una vella galera de model antic, increïblement alta i passada de moda. El volant horitzontal evocava els temps heroics i damunt els flancs polsosos es llegia la marca del seu amo: «Calcats X».

—Heus aquí el meu cotxe.

L'alt funcionari va reprimir, coratgesament, un esclat i es va assegurar, sense dir res, al meu costat.

ADEU, SAINT-MALO! ADEU, FRANÇA!

Acabats aquests equips, aquesta plàcia europea, aquestes ironies i tendresces... Heus aquí l'hora decisiva, les darreres lletres als familiars, les grans veles que es despleguen, la petita crispació de les barres i del cor a l'instant de l'adéu-siau...

El 10 de juliol del 1934, al capvespre, el «Pourquoi pas?» va salpar. Aviat vàrem desaparèixer darrera una polseguera de sol la vella ciutat dels corsaris i el lloc on sornia l'ombra orgullosa de Chateaubriand.

Quan la terra ja no s'obria i l'esborra l'allunyament, com si la mar l'hagués devorada, tots quatre ens grem resoltos cara al Nord i l'esperança que empenia els nostres pits, tal com el vent omple les velles, no deixava en nosaltres el més petit lloc al penediment.

(Copyright Opera Mundi)

(Exclusiva d'ULTIMA HORA a Catalunya. Prohibida la reproducció.)

DE MA: UN OCELL, UNA OSSA I JOSUAH, L'ESQUIMAL, ENS FAN ELS HONORS DELS BANCOS DE GLAC

García Lorca, entre es víctimes del dia 20 d'agost

Múrcia, 22. — En el període granadí «El Ideal» del dia 20 d'agost apareix el nom de Federico García Lorca en la llista de les víctimes del dia anterior.

Aviadors catalans

JAUME PICANYOL

Aquest nom potser poc conegut del nostre poble, oblidat completament pels cronistes de guerra, és el nom d'un veritable heroi, d'un aviador inimitable, català de soca i de lliberal de nissaga.

Jaume Picanyol i Camps és un aviador català, fill de Sabadell, feliçment volant en el cel d'Agost, mentre lluitava per Catalunya i la República. Jaume Picanyol és un d'aquells pilots civils catalans formats en l'escola d'En Canudas, i que tant bons serveis estan prestant a la causa del poble.

LA FISICA

EXTRAORDINARIA SETMANA

D'OCCASIONS, TROSSOS I SALDOS

A PREUS DESCONCERTANTS

PONTARRISSA, 23

SILENCI!

Cal imposar al carrer el silenci de guerra. A Barcelona s'enraona molt. Massa. Hi ha el qui es dedica a fer derrotisme. Es un «paco» vulgar, que no dispara una pistola contra nosaltres perquè li falta valor. Hi ha el qui es dedica a explicar el que sap, el que no sap, el que li han dit i el que ha sentit dir a Queipo, pel gust de la xerrameca. Aquest és un pobre diable — home o dona — que distreu el seu temps. Però l'un i l'altre han creat malestar i fins ambients de pànic. Cada ciutadà, cada antifeixista ha de convertir-se en policia de la revolució, callar la boca i fer callar la dels altres. Amb el xerraire, l'advertiment amistós serà suficient. Al derrotista cal localitzar-lo i denunciar-lo. Es un «paco», un feixista i un covard. Cal imposar el silenci de guerra. Aquí s'enraona massa!

(De «La Humanitat»)

El Consell de ministres d'ahir Or del Vaticà per als rebels?

Les milícies i forces armades seran militaritzades

Es continua la pena de mort contra Salazar Alonso

Madrid, 22. — A les nou de la nit, acudí a la Presidència el president del Tribunal Popular, Marian Gómez.

El Consell acabà a les 10'20 de la nit.

Els primers a abandonar la Presidència foren els senyors Prieto i Galarza els quals no feren manifestacions als periodistes.

En sortir el senyor Largo Caballero, a preguntes dels informadors els digué que la situació a tots els fronts haví millorat bastant i afegí que de la reunió ministerial no se'n facilitaria cap referència, ja que el Consell no havia acabat l'estudi dels nombrosos assumptes que en ell s'havien de tractar, per la qual cosa continuaria en el dia de demà.

El cap Govern acabà dient que no despatxaria amb S. E., ja que no tenia cap decret urgent per a sotmetre a la seva signatura.

Seguidament el ministre d'Instrucció Pública donà la següent referència:

—El Consell seguirà demà i entre les coses tractades en el d'aquesta tarda que poden interessar-vos figura el problema referent a la pena de mort dictada pel Tribunal Popular contra Salazar Alonso. S'acordà confirmar el veredicte del Tribunal Popular.

S'ha decretat una disposició — digué — per a totes les Milícies i forces armades, militaritzant-les per als efectes de la disciplina i de la llei. I a us serà lliurada la breu declaració del Govern al país, de la redacció del qual ens hem encarregat el ministre d'Obres Públiques i jo. També s'ha tractat en el Consell d'aval de diverses cessanties i altres disposicions.

Un periodista preguntà al senyor Hernández de la visita del president

del Tribunal Popular, que sortí de la Presidència a l'acabament del Consell, estava relacionada amb la pena de mort dictada contra Salazar Alonso, i el ministre d'Instrucció Pública contestà afirmativament.

«Per notícies fidedignes sabem que el grotesco ex conde de Valladell ha llegat a Ginebra... Però després de olfatear el ambient, no se ha atrevit a presentar-se donde lo vean.

«Ha sido una lástima! Porque suponemos que allí donde exista un español auténtico y se tropiece con un traidor fascista, éste no se iría de vacio...

Valladellano, uno de los entes más ridículos del monarquismo borbónico, una vez en Ginebra, lo habrá pensado mejor, y en vez de dirigirse al palacio de la Sociedad de Naciones, habrá ingresado en un tonticomico... ¡por si acaso!»

TELEFONS DE

ULTIMA HORA

Redacció 22122

Impremta 14446

(De «El Liberal»)

L'aviació republicana ha bombardejat les fortificacions d'Osca i Saragossa

200 famílies vénen a les nostres files, fugint del terror feixista

Comunicat d'ahir del conseller de Defensa a S. E. el President de Catalunya:

«Al sector sud s'han aconseguit importants objectius que tallen a l'enemic una de les seves línies de retirada.

Al sector centre s'ha registrat canoneig que ha estat eficaçment combatut per la nostra artilleria.

La nostra aviació ha actuat molt activament i ha bombardejat els nuclis i fortificacions enemigues d'Osca i Saragossa.

Al sector nord l'enemic ha intentat un atac el qual fou durament rebutjat i li produïren moltes baixes. Les nostres forces han recollit armament i municions.

S'han presentat a les nostres línies 200 famílies que fugien del règim de terror feixista.»

TEATRE

Cartellera del teatre

ESPECTACLES PER A DEMÀ

(A tots els teatres començarà la funció a les 8.30 de la tarda, i a la nit, a les 10 en punt)

ACTUALITAT — Direcció: Salvador Sureda. Primera actuació: Enriqueta Torres. Tarda: «EL PAÍS DE PEDRA». Nit: «EL PAÍS DE PEDRA». Butaques a 1.50. Dissabte, estrena de «SILVIA».

B. — Una Companyia de l'alta muntanya. Direcció: Manuel París. Primera actuació: «EL CANTÓ DE LA MONTAÑA». Tarda: «EL CANTÓ DE LA MONTAÑA». Nit: «EL CANTÓ DE LA MONTAÑA». Butaques a 2 pessetes.

C. — Una Companyia de l'alta muntanya. Direcció: Manuel París. Primera actuació: «EL CANTÓ DE LA MONTAÑA». Tarda: «EL CANTÓ DE LA MONTAÑA». Nit: «EL CANTÓ DE LA MONTAÑA». Butaques a 2 pessetes.

COMEDIE — Companyia de revistes. Direcció: Joaquín Valle. Mestres directors: Ortiz de Zárate, Vendrell, Montserrat. Tarda: «LAS LEONORAS». Nit: «LAS LEONORAS». Butaques a 2 pessetes.

ESPECTACLES — Companyia de l'alta muntanya. Direcció: Manuel París. Primera actuació: «EL CANTÓ DE LA MONTAÑA». Tarda: «EL CANTÓ DE LA MONTAÑA». Nit: «EL CANTÓ DE LA MONTAÑA». Butaques a 2 pessetes.

GRAN PRICE — Tarda: «LAS LEONORAS». Nit: «LAS LEONORAS». Butaques a 2 pessetes.

NOU — Companyia de l'alta muntanya. Direcció: Manuel París. Primera actuació: «EL CANTÓ DE LA MONTAÑA». Tarda: «EL CANTÓ DE LA MONTAÑA». Nit: «EL CANTÓ DE LA MONTAÑA». Butaques a 2 pessetes.

POLIORAMA — Companyia de l'alta muntanya. Direcció: Manuel París. Primera actuació: «EL CANTÓ DE LA MONTAÑA». Tarda: «EL CANTÓ DE LA MONTAÑA». Nit: «EL CANTÓ DE LA MONTAÑA». Butaques a 2 pessetes.

PRINCIPAL PALACE — Companyia de l'alta muntanya. Direcció: Manuel París. Primera actuació: «EL CANTÓ DE LA MONTAÑA». Tarda: «EL CANTÓ DE LA MONTAÑA». Nit: «EL CANTÓ DE LA MONTAÑA». Butaques a 2 pessetes.

RUMBA — Companyia de l'alta muntanya. Direcció: Manuel París. Primera actuació: «EL CANTÓ DE LA MONTAÑA». Tarda: «EL CANTÓ DE LA MONTAÑA». Nit: «EL CANTÓ DE LA MONTAÑA». Butaques a 2 pessetes.

TIVOLI — Companyia de l'alta muntanya. Direcció: Manuel París. Primera actuació: «EL CANTÓ DE LA MONTAÑA». Tarda: «EL CANTÓ DE LA MONTAÑA». Nit: «EL CANTÓ DE LA MONTAÑA». Butaques a 2 pessetes.

VICTORIA — Companyia de l'alta muntanya. Direcció: Manuel París. Primera actuació: «EL CANTÓ DE LA MONTAÑA». Tarda: «EL CANTÓ DE LA MONTAÑA». Nit: «EL CANTÓ DE LA MONTAÑA». Butaques a 2 pessetes.

TIVOLI — Companyia de l'alta muntanya. Direcció: Manuel París. Primera actuació: «EL CANTÓ DE LA MONTAÑA». Tarda: «EL CANTÓ DE LA MONTAÑA». Nit: «EL CANTÓ DE LA MONTAÑA». Butaques a 2 pessetes.

NOTES — En tots els teatres tota la cartellera està controlada per la O. N. T. Resta suprimida la revetla de la cartellera i la clausura. Tota la cartellera funciona en règim d'horari i per aquest motiu no hi ha entrades de favor.

Cartellera del cinema

(A tots els cinemes l'espectacle s'arriba a les 8.30 de la tarda i a les 10 de la nit)

ACTUALITAT — «La dama de les il·lusions». Dibuixos, Opera modernitzada, Calendari del pedal, Fala noturna, núm. 10.

AMERICA — «Adorables». «Cuando un hombre es un hombre». «Ella era una dama». Dibuixos, «El pueblo en armas», «El pueblo en armas».

ARENES — «Diablos celestiales». «A la sombra de las muelles». «Escándalos romances». «El pueblo en armas».

ARNAU — «La destrucción del mundo». «Hombres del mañana». «Broadway por dentro». Revista del front «Los Aguiluchos de la Fala».

ASTORIA — «El pueblo en armas». «El pueblo en armas». «El pueblo en armas».

ATLANTIC CINEMA — Documental, «Pleasures of the sea». «Sonadores alegres». «Vistas de Marruecos». Dibuixos, «La marca del tiempo» (núm. 4). «El pueblo en armas» (núm. 5).

AVINGUDA — «Cineclor núm. 2». «El pueblo en armas».

BA — «La vida comienza a los 40». «El primer hijo». «El pueblo en armas».

COMPOSITORS NOUS!

Una crida de l'Ateneu del Proletariat

El Comitè directiu del «Teatre del Proletariat» ha fet pública la crida següent:
«El poble anònim surten sempre els seus valors més representatius. Aqueixos que sota un règim d'opressió quedaven al marge, sense un sol canvi per a transportar la seva angoixa espiritual, amb els obstacles d'uns interessos creats, o la pedanteria i estultícia d'uns empresaris que impediaven la lliure manifestació del seu geni. Es, doncs, a ells a qui demanem la seva col·laboració, el seu

Aquella filla de Churchill...

Hom recorda que fa uns mesos es diu que Miss Sarah Churchill, la filla de l'ex premer anglès, s'havia dedicat al teatre. Ara ve de Londres la notícia que miss Sarah Churchill ha fugit de la casa paterna.
Miss Sarah vol casar-se amb l'actor americà Vic Oliver, del qual s'ha enamorat follament.
Mr. i Mrs. Winston Churchill eren enemics d'aquest matrimoni. Es d'esperar que ara es resignaran.
La noia va sortir de Londres amb quatre lliures esterlines. En arribar a Southampton, un amic del seu

El teatre valencià també es socialitza

Ens diuen de València que ha estat formada una Companyia Cooperativa Integral, dirigida pel notable primer actor Vic Oliver, i integrada per destacats elements teatrals. Actua amb gran èxit representant les obres més interessants del teatre valencià i preparant l'estrena d'algunes comèdies d'autors solvents.

El costat pintoresc del jazz

Qui no el coneix? No pot ésser pel nom. Però la seva figura ha adquirit una extraordinària popularitat. Nosaltres no creiem en les fóres i llurs bones reproduccions en els àlbums dels diaris; però sí ara, excepcionalment, una foto fidel i exacta del nostre Jaume Rebol i el costat pintoresc del jazz.

WINGY MANNONE

Aquest extraordinari trompetista de les càlides terres de New Orleans és un dels ídols de Jaume Rebol.

Discos per a les nostres milícies!

El Hot Club ha tingut una bella idea. Tot allò que sigui pensar amb les nostres milícies és una bella idea. Qui més qui menys, tots hem de col·laborar a aquest fi: que el milicià no estigui mancat de res. A més de l'aliment, calor i roba, també li cal distracció. Llibres i música per a les hores feixugues i lentes de pacient espera que els combatents han de suportar.

El setmanari "MIRADOR" TRANSFORMAT

Un grup de col·laboradors del setmanari «Mirador» va a fer reaparèixer aquest periòdic posant-lo al servei del poble.

El camí de la victòria

L'escriptor Josep Pons i Pagès, ahir, davant les emissores de Catalunya, feu un brillant parlament d'un simpàtic contingut autobiogràfic, emetent el moment que travessa avui Catalunya i la resta de la península, bo i historiant alguns moments d'opressió del passat segle a la nostra patria, i acabà amb aquests encisos mots:

El camí de la victòria

«No hi ha cap mena de treball avui que estigui al marge de la guerra. Tot Catalunya ve a ésser com un gran campament. No hi ha sol d'ardor, no hi ha punt d'angúnia, no hi ha pic de martell, no hi ha tret de ploma, no hi ha cap de llima, que no ajudi a fer un pas en el camí de la victòria.

El camí de la victòria

Penseu-hi, germans! És per la molta i bona feina que fem, que hem de guanyar la guerra. És per la molta i bona feina que fem, que després d'haver guanyat, Catalunya gran i forta!

El camí de la victòria

«Miradors», en la seva segona època, serà presentat exactament igual que en la primera i es vendrà al mateix preu.

El camí de la victòria

Barcelona, domicili provisional de la nova Redacció i Administració de «Mirador».

El camí de la victòria

progrés a tothom que nagi d'enviar-nos notes, avisos etc. que no faci amb l'anticipació necessària. Així evitarem d'haver de deixar sense publicar moltes galetilles que ara fan pena.

RADIO

Demà, dia 24, a les 9 del vespre, parlarà davant les emissores catalanes el company Joan P. Fàbregas, de la Confederació Nacional del Treball, cap del Departament de Finances del Consell d'Economia de Catalunya.

Aquest discurs, que serà radiat a tot Espanya, tractarà sobre el tema «Les tres etapes en l'estructuració del nou ordre econòmic-social a Catalunya».

RADIO BARCELONA

PROGRAMA PER A AQUESTA NIT
21. — Senyals horàries.
Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

Música de sarraïles en discos: «El ama», selecció, Guerrero; «La Pica», madrigal, Alonso; «Batuira de temple», duo, Moreno Torroba; «El cantant enmascarat», brinds i racontos, Díaz Gile i Adam.

23. — «El nostre moviment revolucionari davant el món».

Música de dansa.
24. — Fi de l'emissió.

Nota: Es radiaran durant el dia informacions oficials des del Palau de la Generalitat de Catalunya i des del ministeri de la Governació de Madrid.

RADIO ASSOCIACIÓ

PROGRAMA PER A AQUESTA NIT
20. — Música en discos.

21. — Informacions des de la Conselleria de Defensa de la Generalitat de Catalunya.

23. — Servei d'informacions de R. A. de C.

21. — Campanades horàries.
Servei Meteorològic.

Informacions oficials des de la Conselleria de Radiodifusió.

21. — Programa de discos d'obres del compositor Ruperto Chapí: «La Revoltosa», per l'Orquestra del Gramòfon; «La Bruja», per Felisa Herrera i Orquestra; «La Tempestad», per F. Caballero; i «El puñal de rosas», per Luisa Vela.

22. — Hora exacta.
Discos variats.

23. — Retransmissió de notícies des de Madrid.

Servei Oficial d'Audició. (Radiació de notes relatives a persones absents o amb domicili desconegut, per aquelles poblacions on no es pugui comunicar normalment utilitzant telègraf, telèfon, etc.)

24. — Programa per a demà i fi de l'emissió.

RADIO C. N. T. F. A. I.

(Una curta)
1930. — El nostre company Jaume Rebol parlarà a la Joventut.

20. — Informació telefònica i telefònica dels diversos fronts antifeixistes. (En català).

23. — Servei de socors, informació orgànica, suggerències i orientacions a tots els treballadors de la Península.

21. — Anglès.
2130. — Esperanto.

RADIO P. S. U. C.

(Una curta)
1930. — «La Internacional».

1935. — Obertura i programa.

1940. — Notícies de Premsa.

1955. — Música variada.

2010. — Conferència a càrrec del company Miquel Valdes.

2030. — Emissió en francès.

2050. — Emissió en anglès.

2110. — Emissió en italià.

Queipo de Llano diu que el iot on viatjava Eduard VIII ha estat cedit a la Junta de Burgos

Londres, 22. — Ningú no concedirà avui a Londres el menor crèdit a les notícies propagades per les emissores de ràdio dels rebels espanyols, sobretot des que queipo de Llano anuncià des de Sevilla que el rei «Nahlin», en el qual Eduard VIII d'Anglaterra acaba de realitzar un creuer per la seva propietària, Lady Yule, per a ésser convertit en hospital flotant. Lady Yule en persona ha desmentit rotundament la notícia.

Operes i operetes

1930. — Estraburg. — «El soldat de xocolata», d'Oscar Strauss.

20. — Hamburg. — «L'embric cor-regit», òpera de Gluck.

Teatre

1945. — Ràdio París. — «Teddy and partner», comèdia en tres actes d'Ivan Noé.

El costat pintoresc del jazz

Qui no el coneix? No pot ésser pel nom. Però la seva figura ha adquirit una extraordinària popularitat. Nosaltres no creiem en les fóres i llurs bones reproduccions en els àlbums dels diaris; però sí ara, excepcionalment, una foto fidel i exacta del nostre Jaume Rebol i el costat pintoresc del jazz.

Jaume Rebol i el contagiador de febre

Una passió sempre excitada és la primera virtut del nostre home. Tots la hi enviem. Els joves i els vells. Només l'Antoni Tendes podria competir amb ell. Voleu una mostra d'aquesta forta passió de Jaume Rebol? Heus-la al, doncs: Un dia, al Bar Musical Edén acabaven de portar un disc de l'orquestra negra

WINGY MANNONE

Aquest extraordinari trompetista de les càlides terres de New Orleans és un dels ídols de Jaume Rebol.

Discos per a les nostres milícies!

El Hot Club ha tingut una bella idea. Tot allò que sigui pensar amb les nostres milícies és una bella idea. Qui més qui menys, tots hem de col·laborar a aquest fi: que el milicià no estigui mancat de res. A més de l'aliment, calor i roba, també li cal distracció. Llibres i música per a les hores feixugues i lentes de pacient espera que els combatents han de suportar.

El setmanari "MIRADOR" TRANSFORMAT

Un grup de col·laboradors del setmanari «Mirador» va a fer reaparèixer aquest periòdic posant-lo al servei del poble.

El camí de la victòria

L'escriptor Josep Pons i Pagès, ahir, davant les emissores de Catalunya, feu un brillant parlament d'un simpàtic contingut autobiogràfic, emetent el moment que travessa avui Catalunya i la resta de la península, bo i historiant alguns moments d'opressió del passat segle a la nostra patria, i acabà amb aquests encisos mots:

El camí de la victòria

«No hi ha cap mena de treball avui que estigui al marge de la guerra. Tot Catalunya ve a ésser com un gran campament. No hi ha sol d'ardor, no hi ha punt d'angúnia, no hi ha pic de martell, no hi ha tret de ploma, no hi ha cap de llima, que no ajudi a fer un pas en el camí de la victòria.

El camí de la victòria

Penseu-hi, germans! És per la molta i bona feina que fem, que hem de guanyar la guerra. És per la molta i bona feina que fem, que després d'haver guanyat, Catalunya gran i forta!

El camí de la victòria

«Miradors», en la seva segona època, serà presentat exactament igual que en la primera i es vendrà al mateix preu.

El camí de la victòria

Barcelona, domicili provisional de la nova Redacció i Administració de «Mirador».

El camí de la victòria

progrés a tothom que nagi d'enviar-nos notes, avisos etc. que no faci amb l'anticipació necessària. Així evitarem d'haver de deixar sense publicar moltes galetilles que ara fan pena.

ESPORTS

LLIBERTAT! QUE BE SONA AQUESTA PARAULA!

els elements que componen la Federació Catalana de Jugadors Professionals de futbol treballen sense descans per tal de donar solució als nombrosos problemes que afecten directament i indirectament els interessos morals i materials dels seus associats.

Eren portadors d'importants acords que varen trametre al Consell Directiu de la Federació. La consigna era una absoluta reserva, perquè abans de donar publicitat oficialment a aquells, era necessari cursar el corresponent informe a la U. G. T., l'organització de la qual depenen els jugadors sindicats.

Però amb tot, hem pogut esbrinar que el principal acord pres pels jugadors afecta directament als clubs en relació al Campionat de Catalunya d'enguany.

L'esperit de l'acord pres és aproximadament aquest:

«Davant la proximitat del començament del Campionat de Catalunya, tots els jugadors que no hagin renovat el corresponent contracte amb el seu antic club, queden en llibertat, sense que el club pugui exercir el dret de retenció».

Naturalment que aquells que ja han signat el nou contracte, res no tenen a veure amb aquest acord, ja que varen fer-ho acceptant les condicions que el club els féu.

Aquesta nova disposició ens sembla excel·lent, i està inspirada en un alt sentit de justícia, perquè quan un club i un jugador no han arribat a un acord a les vigílies de començar un campionat, és que existeix una causa de prou força que impossibilita la signatura del contracte, sense pressió de cap mena, com fins ara s'havia vingut fent.

Aquest acord dels jugadors produirà amb tota seguretat un gran eurenou dins dels clubs. Aquells que comptaven amb certs jugadors pel sistema de la retenció, es veuran en la necessitat de cercar-ne d'altres que vinguin a ocupar el lloc d'aquells que —per primera vegada!— hom no els tassa la seva voluntat. Llibertat! Que bé que sona aquesta paraula!

La tasca empresa per aquests mitjans encarregats de reivindicar els drets, força maitrets, dels jugadors de futbol, és llarga i feixuga, però en endavant amb pas ferm i segur.

El famós sindicat de jugadors no pot just a la seva infantesa, però pot dir-se que porta el camí d'aparar-se un gran èxit. La sol·licitud entre els seus elements és enorme, i aquest fet, que no havia pogut aconseguir-se mai —per culpa dels seus congèdats de tot hom—, és d'una força tan gran, que res no podrà oposar-se que prevalgui en el nou esdevenidor del futbol un esperit de llibertat i de justícia.

Els dirigents del sindicat treballen... Reunions i més reunions. Discussions que tenen més aviat un caràcter de converses amistoses. I entre aquestes surten acords i més acords, que la majoria de les vegades no arriben a coneixement de l'afiliació futbolística.

No volem donar cops d'efecte, sinó dir-vos ahir un conegut dirigent, les coses vindran per les seves passes comptades i es donaran a llum en el moment oportú. Res d'embolics ni preses. Amb senzillesa i encreu portarem el futbol professional al lloc que li correspon. I l'hi portarem perquè a tots ens inspira el mateix desig: complir amb el nostre deure per a poder exigir també el mateix tracte. S'ha acabat els privilegis per les federacions i voluntats pels clubs. Com tampoc no permetrem que cap jugador s'empari en la força del nostre sindicat per deixar d'acomplir allò que té assignat.

***

Ahir vespre es presentaren a la Federació Catalana els jugadors

UNA VISITA AL FRONT

Professionals de l'esport, "amateurs" de la guerra

Professionals de l'esport i amateurs de la guerra; heus aquí les armes que ahir empraven els boxadors per a produir el k. o. de deu segons i les que empraven avui al front per a produir el k. o. etern...

Sota una cortina d'aigua, saltant i lliscant per damunt dels clots, aranya el «Dodge» cap al front.

L'espectre tremolós dels trons seguit del constant llampegueig que illumina amb intermitències la terra xopa amb una claror d'un groc esblaimat, dona a aquestes planúries d'Aragó, solcades encara en alguns llocs pels traidors, un aspecte sinistre. Mal com avui no veurem estampes tan magnífiques dels nostres guerrillers; mal com avui no admirarem les siluetes d'aquests camperols de l'Aragó, homes barbuts i minyons de quinze o setze anys, perillants-se dalt d'una carena amb l'arma al braç aguantant amb heroic estolicisme les inclemències del temps, bo i vigilant atentament els possibles moviments d'unes forces que al lluny, entre la negror que ho envolta tot, hom endevina pel retrunyir del canó. Darrera, lluny ja de nosaltres, resten Sena, Sarinyena, Alcuibierre, pobles aragonesos que el sol i el vent ha deixat incolors, esblanquits i mig enrunats per la metralla...

Hi hem vist, però, belles escenes, entre les quals recordem la d'un grup de camperols armats, que en entrar a Sena i en veure la bandera barrada que el nostre cotxe fa tremolar al vent, ens han saludat des de dalt d'un marge aixecant els punys amb crits de: «Viva Catalunya, hermanots!» i «Viva la llibertat!».

I els crits, enduts per l'eco, han anat saltant muntanyes enllà, donant-nos la sensació que de tots els pobles, de totes les comarques i valls de l'Aragó, hom saludava en aquests moments històrics llurs al·ludadors.

Quin decorat més magnífic, el d'avui, al front!... Quin tremp, quina fe en la victòria, en els nostres milicians!

Costa amunt, com si volguéssim perdre'ns entre els nivells grisos que ensfofeguen el cim, ens enfilam emportats pel «Dodge» que ronca potent cap a Lecinyena, perduda en una vall que els revolts i la pluja, que no ha parat ni un instant, no ens deixen veure.

—Mira! Allò és Picuerwa—em diu l'amic que m'acompanya, assenyalant-me, mig esborrat per la boira i l'aigua que cau, un poble aixecat dalt d'una muntanya que tenim al davant—. En aquest poble encara hi ha els feixistes, però no cal temer; no s'escaparan, car a l'altre cantó Durruil, amb la seva gent, els empenyen... Nosaltres els esperem per a esmicolar-los. Mira!

De sobte, del darrere d'un replec del terreny, surt un grup de milicians riallers amb el rostre perlejant d'aigua.

—Pareu compte, companys!—criden—. Aquí on sou feu un blanc magnífic a les metralladores dels feixistes. Marxau, no us atureu aquí!—criden cent vuit des de llocs diferents.

I de per tot arreu, de tots els reconcs i replecs surten fusells i punys cossos que ens saluden. Són les nostres avançades, són els braços guerrillers del poble, els defensors de les nostres llibertats, que estan a l'aguait.

Davallam rabents i entrem al poble esquitxant d'aigua i fang tots les parets dels carrers. Ens hem aturat a la Plaça Lenin que, com que continua plovent molt fort, està completament solitària. Solament d'alguna finestra i algun que altre portal surt algun cap per a mirar qui ha arribat. Gairebé tots són de milicians, car, com a tot arreu, el poble els vol tenir a casa... De moment, però, una veu crida:

—Warrior!

Em giro i al meu davant s'alça un negre amb els braços arremangats i amb un mocador lligat al cap a l'estil dels antics bandolers.

—Com? Tu per aquí, Milanes?—preguntem al boxador cubà que sempre ha estat un dels més braus defensors dels nostres anhels.

—Sí, muchacho; ya lo puede ver; yo necesito peleas—contestà el emoren, ensenyant-nos somrient la blancor de les seves dents—. «Yo no puedo estar parado y como que aquí había jaleo, pues a pelea, me dije para mis adentros».

—Però, no estaves ferit?

—Sí, y esa fué la causa que no pudiera participad en la sesión a beneficio de las Milicias, pero tengo que volver unos días en Barcelona, porque mira—i en dir això ens ensenya i es toca les dents, que li belluguen totes.

—De què és això?—li preguntem.

—De un culatazo, pero fué en Asturias, en octubre del 1934. Allí entonces también fué muy seria la cosa, muchacho. Allora està mi mujer allí, en la Cruz Roja, y mis hijitos, que tengo dos, ¿sabes?, pues están con mi suegra, los pobrecitos, porque nosotros, los grandes, tenemos que pelear contra estos cobardes—diu assenyalant-me el fons del carrer per on entre les cases es veu, al lluny, mig esborrat per la distància i la pluja, el campanar de Picuerwa amb el poble apretat al seu voltant—. «Pero, entrad que nos mojamos, hombres, diu, fúgint i saltant com un siml per entre els bassals que empastilen la plaça, bo i fiant-se en el portal d'una casa. Entrem. Allí ens presenta Málaga, un andalus, i Marcel, un xofre francès que, com el boxador cubà Pastor Milanes, l'hi tenen enrolats a les nostres Milícies per les nostres llibertats.

—«Ya lo ves—ens diu el negre, assenyalant-nos els seus companys—; sun andaluz, un francés i un negro cubano, luchando primero en Barcelona y luego en Aragón, por la causa de las libertades humanas; un profesional del boxeo, de estos que agüen, sin medir bien sus palabras, dijo que deshonraban el deporte, que es un amateur de la guerra, de la revolución que libertad definitivamente a los catalanes y a los españoles todos...»

I Milanes s'exalta, aixeca els punys i en els seus ulls s'hi veu aquella ferma decisió de quan té davant d'ell un boxador dalt del ring. Santandreu, Sobral, Martínez d'Alfara i tants d'altres, saben la mena de mirar al qual ens referim...

Hem fet ja les diligències de la missió que ens fou encomanada i que ens féu desplaçar al front i després de prometre a tots que compliríem els encàrrecs que per a familiars i amics ens encarreguen, marxem de Lecinyena després d'agair a Carmela, a Luisa, a la milliciana Pilar, que han tingut cura d'obsequiar-nos amb un excel·lent dinar, i als seus companys Málaga, Marcel i molt especialment al boxador milicista Pastor Milanes, anima noble i lleial, els obsequis i bons tractes que han tingut per nosaltres. I en marxar, un grup de milicians en un algaraball de joies, vells, barbuts i pelats, s'acosta al cotxe i ens estremen les mans, i mentre ens destigen bon viatge, velem en llur rostre, cara avall, el perlejar d'unes gotes.

Alguna o llargues, qui sap! Car els nostres valents espous també ploren a vegades pensant en els seus germans. En els catalans que han calgut!

L'esport, arreu del món

BOXA

TRIOMF DEL FUTUR CONTRIN-CANT D'ORTEGA

Viena. — L'austriac Ernest Weiss, que aviat disputarà el títol europeu de les mosques contra l'espanyol Ortega, ha aconseguit una brillant victòria al batro al pugil italià Sili, per k. o., al cinquè assalt.

El triomf fou justíssim, ja que va dominar des dels primers moments. Al matx assistiren més de vuit mil espectadors.

Penny Lynch segueix essent campió mundial del pes mosca.

Londres. — A Glasgow s'ha disputat el campionat mundial de boxa del pes mosca.

El campió Penny Lynch va vencer per k. o. al viut assalt al xallenger Nat Palmer, londinenc.

FRONTO TXIKI-ALAI

DEMA, DIJOURS:
Tarda, a les quatre:
SAGRARIO-BENE
contra
LUMI-MERCEDES
Nit, a un quart d'onze:
ANTONIA-TONI
contra
TERE-AURORA

FUTBOL

EL CAMPIONAT VALENCIA I ELS CLUBS MADRILENYS

València. — El vinent campionat superregional, grup València-Múrcia, el jugaran els clubs següents: Hércules, Múrcia, Cartagena, València, Llevant i Gimnàstic.

Probablement la competició s'iniciará el propiament dia 4 d'octubre. També se ha pres l'acord per la Federació valenciana que en aquest Campionat superregional pugui prendre part els Clubs Madrid F. C. i Atlético madrileny.

FRONTO NOVEIATS

DEMA, a dos quarts de cinc de la tarda.—A PALA:
CHISTU II-LEJONA
contra
RUBIO-VILLARO
Nit, a un quart d'onze:
NARRU II-ZAGUIRE I
contra
GALLARTA II-UNAMUNO
Detalls per cartella.

COMENCEN ELS «CASOS», AMB EL DEL JUGADOR MOREIRA

Aiscent. — La Directiva de l'Hèrcules ha rebut una lletra datada a París del seu jugador Alexandre Moreira, en la qual l'exjugador blaugrana diu que no es presenta a Aiscent perquè pensa retornar a Costa Rica, el seu país.

Com el contracte que té amb l'Hèrcules l'obliga a romandre amb aquest club durant tres anys, la Directiva del club aiscent ha cursat la corresponent reclamació per tal d'habilitar a l'esmentat jugador, cas de no presentar-se en aquesta ciutat.

CANODROM - PARK

SOL DE BAIX CONTROL OBRER

Demà, a dos quarts de cinc de la tarda

Grons curses de llebrers

Tramvies: Línies 7 i 15 :: Autocombus: Lletra B

El triomf de "Tonin" Magne a Berna i París

El Campionat del món està en bones mans

El popularíssim «Tonin» acaba de demostrar-nos que és un dels corredors més completament l'altell de la carretera.

Assolí el títol de campió del Món a Berna, i ara, en aquest darrer Gran Premi de les Nacions disputat a París sota la fórmula contra el rellotge, «Tonin» Magne es reïta com el millor routier.

Nosaltres considerem molt relatiu el seu triomf a Berna.

Ja a dir, aquest fou aconseguit per Magne, perquè, sense cap dubte, és mostra en millor forma que tots els seus adversaris. No vol dir això que aquesta prova tingues la suficient solidesa per a proclamar campió del món al seu vencedor.

Recordem que en la història del ciclisme, el Campionat del món, però, és molt poques vegades, ha estat dignament representat.

Ones?

No cal manifestar-les.

Aquesta mania del nostre primer ciclista organisme ciclista internacional de voler fer d'una prova importantíssima i que serveix per a proclamar el millor routier de l'any, una cursa com una altra, disputada dintre de Parcs o recintes tancats, i que el seu curs és limitat, és una mala costuma, no pot donar altra fruit que el campió del món o fins per carretera pot molt ben anar un ciclista pistard.

Heus ací, l'exemple de Kaers, que, veritablement fou la vergonya de tots els estaments ciclistes.

Aquest any passat hem tingut el belga Aerts com el millor routier... Ha demostrat ésser-ho?

No. També, per a voler mantenir aquesta falsa supremacia, Aerts no tingué participar a la Volta a França.

Demà ell que es prepara per al Campionat del món... I ja hem vist el seu fracàs.

prova de «Paris-Solre», que no ve a ésser altra cosa que la segona part del veritable campionat del món de fons per carretera.

L'originalitat d'aquesta prova, a més dels seus 140 quilòmetres de curs al vent —contra rellotge—, que per cert, ja li dona una importància molt superior a la cursa que ens designa la Federació Ciclista Internacional, és que els seus organitzadors tenen cura que es disputi pocs dies després del Campionat, és a dir, que hi acudeixen gairebé els mateixos participants amb ganes de prendre la revenja.

Era una ocasió que es presentava a Magne per a demostrar-nos si actualment era certa la seva gran forma o no.

I la lògica triomfà. La cursa es desafiava favorable al francès, amb exactitud cronomètrica.

No resta, doncs, cap dubte. «Tonin» Magne, després de participar a la Volta a França, guanyava les dues proves esdelectionadores per al Campionat mundial.

J LORENZO MILAN

TELEFONS DE
ULTIMA HORA
Redacció 22122
Impremta 14446

Quan començarà el Campionat de Catalunya?

Malgrat el bon desig del President incatador de la Federació Catalana de Futbol i el Consell Directiu en trobar una fórmula per a donar començ als campionats oficials de Catalunya el pròxim diumenge, han sorgit inconvenients que sembla obliguen a ajornar-lo per vuit dies.

En primer lloc el registre de fitxes de jugadors, que sembla que per part d'alguns clubs està molt retardat, així com la renovació de contractes, és el primer obstacle. També existeixen inconvenients per a organitzar el campionat de la Segona Categoria Preferent. Per bé que oficialment no s'ha dit encara, pot donar-se ja com un fet que fins el dia 4 no hi haurà, doncs, competició oficial.

El Comitè Català Pro Esport Popular després de l'èxit assolit en la seva darrera sortida a París, en la competició de futbol a l'Estadi Pershing, ha rebut una invitació de la ciutat de Toulouse, per tal de celebrar-hi uns matxs de natació i basquet.

D'aquí uns dies, podrem donar amb tota amplitud de detalls d'aquests festivals els quals són a profit de les víctimes del feixisme i de solidaritat vers el proletariat espanyol.

Compte, 25, tercer (Cadei).

XI TRAVESSIA DEL PORT DE BARCELONA

Il Gran Premi Generalitat de Catalunya

Ja estan molt avançats els treballs d'organització d'aquesta magna prova de la natació catalana que, com cada any, celebrará el Club Natació Atlètic, s'han rebut gairebé les inscripcions de tots els clubs de natació catalans, si bé manca encara un breu lloc de clubs tan importants com són el Barceloneta A. C., Club Natació Barcelona, C. E. Mediterrani i alguns d'altres, els quals és de creure que aportaran tot el seu esforç per a col·laborar en aquesta patriòtica obra que s'ha imposat el Club Natació Atlètic, i se'ls prega que formulin ràpidament la seva inscripció, ja que la llista d'inscripció quedarà closa demà, dijous, sense cap altre ajornament.

Destinant el Club Natació Atlètic i el Comitè Català Pro Esport Popular donar un major caire benefici a aquesta festa esportiva tan nostra, demana el concurs de totes les senyoretes pertanyents a les seccions femenines de tots els clubs de natació catalans per tal que el dia de la prova prestin el seu ajut postulant en una recepta que es portarà cap dintre els molts per on es descomptarà la Traversia. Per a més detalls, el club organitzador o bé al domicili del Comitè Català Pro Esport Popular, Rambla de Jaume Compte, 25, tercer (Cadei).

Així mateix s'adverteix a tots els components de l'Escola de Pràctiques de Salvament de Naufragats de Catalunya, que havent-se ofert gentilmente el Consell Directiu d'aquesta per a portar a cap tot allò que faci referència als serveis sanitaris i d'auxili, poden dirigir-se al seu domicili, Rambla de Canaletes, 9, principal (Federació Catalana de Natació) el vinent divendres, dia 25, de set a nou de la nit, on els donaran instruccions per a la seva comersa.

CATALANS A TOLOSA

El Comitè Català Pro Esport Popular després de l'èxit assolit en la seva darrera sortida a París, en la competició de futbol a l'Estadi Pershing, ha rebut una invitació de la ciutat de Toulouse, per tal de celebrar-hi uns matxs de natació i basquet.

D'aquí uns dies, podrem donar amb tota amplitud de detalls d'aquests festivals els quals són a profit de les víctimes del feixisme i de solidaritat vers el proletariat espanyol.

Compte, 25, tercer (Cadei).

Resultats d'ahir als frontons barcelonenses

NOVETATS
Primer partit: Elorrio II i Iturri, 40; Montoya i Villard III, 34.
Segon: Chacón i Tomás, 31; Sarionandia i Aramendi, 40.
Tercer: Quintana IV i Elorrio, 33; Narri II i Chiquito Gallaria, 40.
TXIKI-ALAI
Primer partit: Clara i Àngela, 26; Marga i Quintana 20.

El nou Comitè del Sindicat de boxadors i managers

De conformitat amb el que s'acordà en l'assemblea celebrada el passat diumenge al «Central-Ring», el diumenge es reuniren en el Sindicat de boxadors i managers els companys elegits en assemblea per a la formació del Comitè que ha de regir d'ara endavant els destins del Sindicat.

Els que el componen són: President, Antoni Noves; vice-president, Alfons Arias; secretari, Enric Pineda; vice-secretari, Carles Filix; tresorer, Vicenç Font (Cros); comptador, Josep Comas; arxiver, Robert Llorens; vocals: Victor Ferrnnd i J. Puig (Flynn). Comissió esportiva: Pere Sàiz, Manuel Rodríguez i Joaquim Rubió.

EL TERROR FEIXISTA, A GRANADA

Granada, 22. — Un ban del comandant militar de Granada obligà a tots els granadins a portar a la solapa la imatge del Cor de Jesús i un braçal de color.

S'ha comprovat que a les medalles del Cor de Jesús hi va inscrit el rostre de Ferrn de los Rios. Quan s'arrencà una xapa de la part posterior d'aquestes medalles, quedà en descobert la següent inscripció: «Viva el Comunisme Llibertari. Amb aquest motiu hi hagué diversos afusellaments.

La imatge del Cor de Jesús amaga l'efigie de Ferrn de los Rios

Granada, 22. — Un ban del comandant militar de Granada obligà a tots els granadins a portar a la solapa la imatge del Cor de Jesús i un braçal de color.

S'ha comprovat que a les medalles del Cor de Jesús hi va inscrit el rostre de Ferrn de los Rios. Quan s'arrencà una xapa de la part posterior d'aquestes medalles, quedà en descobert la següent inscripció: «Viva el Comunisme Llibertari. Amb aquest motiu hi hagué diversos afusellaments.

Heroica demostració de solidaritat dels obrers de Premsa del "Saarbrücken"

Saarbrükens, 17.—De font que ens mereix tota mena de garantia, ens arriba la notícia següent:

Fa pocs dies, els linotipistes i impressors del «Saarbröcker Zeitung» han botat un article sobre la revolució espanyola, fent un del qual deia, en citar els rebels, «l'exèrcit del general Mol». Aquest títol fou canviat en tota la composició pel d'«Assassins feixistes». Aquest heroic sabotatge de solidaritat va ésser descobert solament després d'haver estat repartits molts milers d'exemplars.

Es difícil d'explicar la indignació dels feixistes alemanys. Foren delinqüents el cap editor, Vogt, i vuit obrers. Vogt fou posat en llibertat per no haver-hi proves de culpabilitat suficients contra ell. No se sap res dels altres vuit heroics companys.

Aquesta mostra de solidaritat envers nosaltres és de gran interès per ésser una clara demostració que els obrers alemanys suporten la tirania feixista per la imposició de les balonetes mercenàries del «Führer».

KENNEL DE SARRIA

Demà, a dos quarts de cinc i tots els dies

GRANS CURSES DE LLEBRERS

Catalans a Alcananyic

Rosita, l'alferes de la 6ª centúria

ROSITA, l'alferes de la sisena centúria, explica...

Es diu Rosa Domènec. Li diuen Rosita. Té 28 anys, una cara fina, de silueta, els cabells rossos, un gorro de milícia i un vestit sastre blau.

Per Barcelona es passen moltes notes que s'assemblen a Rosita. Però cap no ha fet el que ella ha fet ni té la seva nomenada.

Rosa ens ha fet de guia pels carrers, pel castell, pels camps... Va ésser la primera persona que varen topar i la primera de la qual ens varen parlar. Lluís Capdevila en fa grans elogis. El capità Pons sempre en diu un bon mot. Els milicians la saluden a cada pas i els camperols li somriuen quan s'hi creuen. Rosa és l'heroïna de les columnes que es troben a la població: la columna Macià i la columna Companys. Una heroïna sense escenografia, sense vestits buenos oficials, però autèntica.

Allò que se'n diu una gran acció heroica, no n'ha fet cap. En canvi, quan està al front, a cada moment fa un petit gest que conté tota la gràcia del coratge autèntic, que és tan difícil de trobar en els homes.

Ella, en ple combat —ens explica un milicià— ens portava el menjar i el beure. Quan estàvem a les avan-

çades, sota la metralla, que no podíem moure'ns per a anar a cercar queviures, Rosita ens els portava des de la base fins als nostres clots, exposant, sense fer-ne cas, la vida.

Escolteu-la. Parla seguit, sense parar, com qui explica un conte a un infant. Diu:

—No ho sóc pas de valenta. Tots fem igual. Només que jo no perdo la serenitat. Al front hi hem vingut a morir i no ens ha d'estranyar gens que una bala ens toqui. Se'n tiren tantes... Mireu, és un veritable miracle que estigui en vida, després d'haver passat l'atac a Belchite. Jo ja hem veia morta. I en vaig sortir bé. En canvi, ara, a la cantonada, a la millor m'arreplica un camió...

—Jo estava amb un grup d'Esquerra Republicana, a La Zaida. A la matutuda ens varen donar l'ordre d'atacar. Vam deixar manxes i sarrons i només amb el fusell, les cartutxeres plenes i una pistola —per si ens feien presoners poder-nos engegat un tret— vam començar a

ayancar. Per tot el camp es veien les guerrilles que, dissimulades entre la terra i les mates, anaven fent camí sobre Belchite. Quan el grup en què jo anava va entrar a la zona de foc, els meus companys em varen obligar a restar enrera. Jo vaig obeir-los perquè sabia que era "n'gill" oposar-m'hi. Però, després, amb una altra dona que vaig trobar, vàrem tirar pel nostre compte.

Vaig descobrir aviat el meu grup. Estaven tots ajacats, disparant des de darrera un llarg pilot de terra. S'havien situat davant mateix d'una metralladora enemiga, però ben parapetats. Quan em van veure van estar força contents.

—L'acció va durar moltes hores. A migdia tenien set i gana i a la posició que nosaltres ocupàvem no hi podia arribar ni menjar ni beure. Jo em vaig escabullir cap al darrera, i i vaig portar una llauana plena d'aigua. Ens va realitzar a tots...

En un moment que el combat va afloïr ho vam aprofitar per a avançar més. Venien reforços nostres i no volíem restar enrera. La batalla recomençà i la metralla

queia com una pedregada. Jo tenia la cara contra el fang, tota bruta, sense a penes gosar a respirar. Sentia com els esquitxos que aixecaven els projectils en clavar-se a terra m'arribaven a les cames i a les mans. I així durant una hora i mitja...

L'acció s'allargava indefinidament. Tornà una estona de calma. Vaig recollir un parell de correages i de fusells abandonats pels soldats dels feixistes i els vaig portar cap al darrera.

—Un altre cop metralla. Ens vam tapar amb palla, perquè ja era de nit i feia un fred i una humitat terrible. Feia moltes hores que no havíem menjat res. Vaig trobar un tros de butifarra i de pa sec i ens el vàrem partir i devorar.

Davant nostre hi havia un cotxe abandonat. Des de Belchite intentàrem destrossar-lo a canonades. I les esquirls ens queien a sobre, encara que sense força per a fer mal. Figural-vos el l'artiller té una mica menys de punteria, com ens hauria deixat...

Després de passar tota la nit ta-

Mentre Rosita ens explica les seves accions de guerra, aquests vells "manysos" se l'escolten i somriuen admirats i benèvols...

pats amb palla, al matí vàrem trobar mig meló; el vam menjar i, un cop refets, ens adonàrem que estàvem sols.

Durant la nit havien canviat les posicions de les nostres forces i nosaltres no ens n'havíem adonat.

I davant nostre, a pocs metres, tan a prop que ens podíem parlar cridant una mica, hi havia una avançada dels feixistes...

Jo ja preparava la pistola, per si acàs... Però, amb tot, calia sortir de la mala situació.

Els enemics no ens havien vist. Estaven fent trinxeres. Jo anava de negre i era el blanc més visible. En van fer passar al davant. Només dos companys varen quedar-se per a protegir-nos la retirada, exposant la vida.

Jo em vaig salvar per casualitat, car les bales xiulaven per tots costats. Hi havia un franc tirador que devia ésser requetè o falangista que no em va deixar ni respirar tota l'estona —llarga, inacabable— que vàrem tardar en travessar el camp. Llavors forem nosaltres els que protegíem la retirada dels dos companys que s'havien quedat a la posició...

Mentre anàvem encreuats vàrem veure l'aviació enemiga. Ens van tirar proclames i quan les vàrem a collir varen deixar caure un parell de bombes. Si no ens varen tocar va ésser qui sap perquè...

Un camió ens va recollir, i després d'estar durant trenta-sis hores a tete amb els feixistes, vam néixer de nou.

—Vaig veure escenes horribles. Un xicotet de la C. N. T., corneta, mentre m'oferia aigua, va aixecar discretament el cap i va rodolar ferit d'un tret massa ben tirat. Encara em va poder donar la seva corneta...

Vaig haver de recollir la documentació de tres companys, que foren tres baixes. El que no m'explico és com només varen ésser tan pocs els

ferits, puix que l'acció era per morir-hi tots...

Els feixistes cridaven: «C. N. T., venid, compañeros» i a un company el varen enredar. Penseu que el varen fer presoner i l'afusellaren. Es la guerra...

Aci acaba el que Rosita ens explica.

Els seus mateixos companys del grup d'Esquerra Republicana l'han nomenada alferes i ara té el seu càrrec la sisena centúria de les co-

lumnas Macià i Companys. Té 28 anys, és rossa. Té una agura com un perfil i es diu Rosa. Li diuen Rosita. Quan passa pels carrers tothom la saluda...

S. P.

DEMA: EL CASTELL, LES DESPULLES DE JUAN DE LANUZA I EL REIPINTOR

Els milicians, indiferents a la nostra curiositat, circulen pels carrers del poble...

França ha tancat la frontera de la zona del Marroc

Rabat, 22. — Ahir a la tarda va quedar tancada la frontera entre la zona francesa del Marroc i l'espanyola.

S'APLICARAN ENERGIQUES SANCTIONS CONTRA TOTA INFRACCIO

Rabat, 22. — El edahir prohibint fins a nova ordre els intercambis comercials entre les zones franceses i espanyoles del Marroc, fa una excepció amb relació al tràfic comercial entre les tribus frontereres. Dit tràfic roman sense canviar.

El trànsit de les mercaderies destinades a Tànger roman sota el edahir des del dia vuit de setembre de l'any en curs, i serà sota una especial vigilància del cos de dianes.

Es prendran enèrgiques sancions contra tota infracció de l'esmentat edahir.

L'origen d'aquestes mesures, conegudes de tot el món, es remunta a un subdit francès va ésser assassinat a Tetuan. Les autoritats rebels espanyoles s'accontentaren a donar excuses i fer promeses a fi de perllongar l'assumpte.

Les autoritats franceses, davant semblant actitud, han demanat al Soldat que prohibeixi els intercambis comercials entre les dues zones.

DEFENSARAN LA FRONTERA 30.000 FUSELLERS SENEGALESOS?

Londres, 22. — Un diari del matí publicava la notícia procedent de Tànger anunciant que 30.000 fusellers senegalesos foren recentment desembarcats a Casablanca per tal de protegir la frontera francesa amb la zona espanyola.

L'Ambaixada de França ha dit que tal notícia estava mancada de fonament.

ARCHIVOS ESTATALES

Una conversa amb Antonio de la Villa, ex-diputat i periodista

"Al front català he remarcat una continuïtat en els comandaments que és tot un exemple..."

Sota els cabells blanquinosos d'Antonio de la Villa, cosa un joc d'entusiasme i joventut. Periodista fogós, diputat a les Constituents, ara, en aquests moments de combat, a l'hora d'esgrimir una arma, ha optat altra vegada per la ploma.

No l'incio ja cadet per a portar un fusell —ens ha dit—. Per això vaig decidir-me a tornar a fer periodisme. Perquè també el periodisme és una trinxera. Mireu, si no, l'esforç magnífic que la premsa espanyola està fent en aquests instants!

Ara, que el periodista Antonio de la Villa, com ve demostrant en una magnífica sèrie d'articles publicada en el període madrileny «Ahoran», no és pas d'aquells que espera que les coses se li continuïn. Vol veure-ho tot pels seus propis ulls; vol copiar directament l'esperit de la gent, vol parlar amb el poble. Així, ha vingut a Catalunya, a visitar el front d'Aragó després d'haver recorregut

tots els altres fronts peninsulars en els quals es lluita contra el feixisme.

—No he pogut anar a Astúries! —ens diu amb recança. Jo ja hi vaig demanar. Però Prieto va mirar-me i va dir: «Vós pesau més dels cinquanta quilos. El vostre lloc, en un avió, el pot ocupar mercaderia molt més necessària...»

—I quina impressió heu tret de les vostres corries?

—N'ha tornat amb un gran optimisme. Seria pueril que amagués, sim les dificultats, o bé que negués, sim que s'han comès algunes il·lusioneries. Però, pel damunt de tot, hi ha el fervor popular, i aquest serà el que guanyarà la guerra. L'esperit del poble és inexhaustible!

—Heu de pensar —ens diu— que tothom lluita per qüestions subjectives, a part la idealitat. Aquest sap que, en cas de triomfar la reacció, tornarà a l'esclavitud econòmica; aquest altre sap que l'afusellaran... Tothom lluita per la seva seguretat

personal. Com voleu que algú pugui oblidar aquest esperit?

Parlem del contrast que aquest entusiasme nostre ofereix posat al costat de la boïta moral de l'enemic.

—Hi ha en les files faccioses una evident direcció militar. Però, els falta l'essencial, que són els homes. No compten amb el poble, i s'han de refiar d'unes poques tropes mercenàries. Molt ben equipades, això sí, però escassíssimes. Són les mateixes les que avui ataquen al Nord i l'endemà balzen cap a Extremadura... Els solten homes, i per això cauran!

—Què us ha semblat el nostre front?

—Sobretot, hi he remarcat quelcom que per a mi té una importància fonamental: la perseverança en el comandament. En altres punts de la península, potser s'ha abusat un xic dels canvis freqüents en el personal dirigent. En canvi, aci continuen al davant de les operacions

els mateixos que varen iniciar-les fa dos mesos. Aquesta continuïtat és d'una gran eficàcia tàctica. Després, he observat una gran consciència entre les diverses forces: guàrdia nacional, soldats, milicians, guàrdies d'assalt, actuen en una compenetració exemplar.

—I Barcelona, què us sembla?

—Admirable! Més enllà de tota ponderació. Després de la gesta per a tota inoblidable del 19 i 20 de juliol, ara sap comportar-se amb una serenitat, amb un esperit d'organització i amb una audàcia que per força han d'impressionar tothom. Espero que el Govern espanyol sabrà apreciar degudament el que ha fet i el que cada dia ofereix de nou Catalunya.

I Antonio de la Villa ens diu tot això posseït d'un entusiasme sincer, perquè, com ens ha dit ja en iniciar la conversa: «Entre companys, podeu parlar amb tota franquesa...»